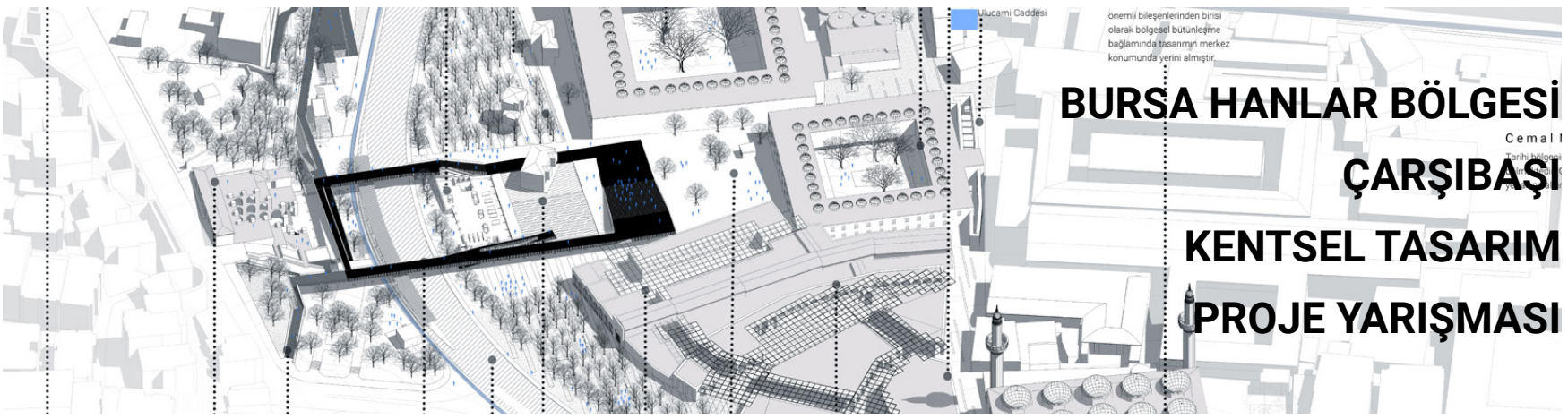

Bursa'da Zaman

Bursa'da bir eski cami avlusu,
Küçük şadırvanda şakırdıyan su;
Orhan zamanından kalma bir duvar…
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
Eliyor dört yana sakin bir günü.
Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
İçinde gülüyor bana derinden.
Yüzlerce çeşmenin serinliğinden
Ovanın yeşili göğün mavisi
Ve mimarîlerin en ilâhisi.
……
Ahmet Hamdi Tanpınar

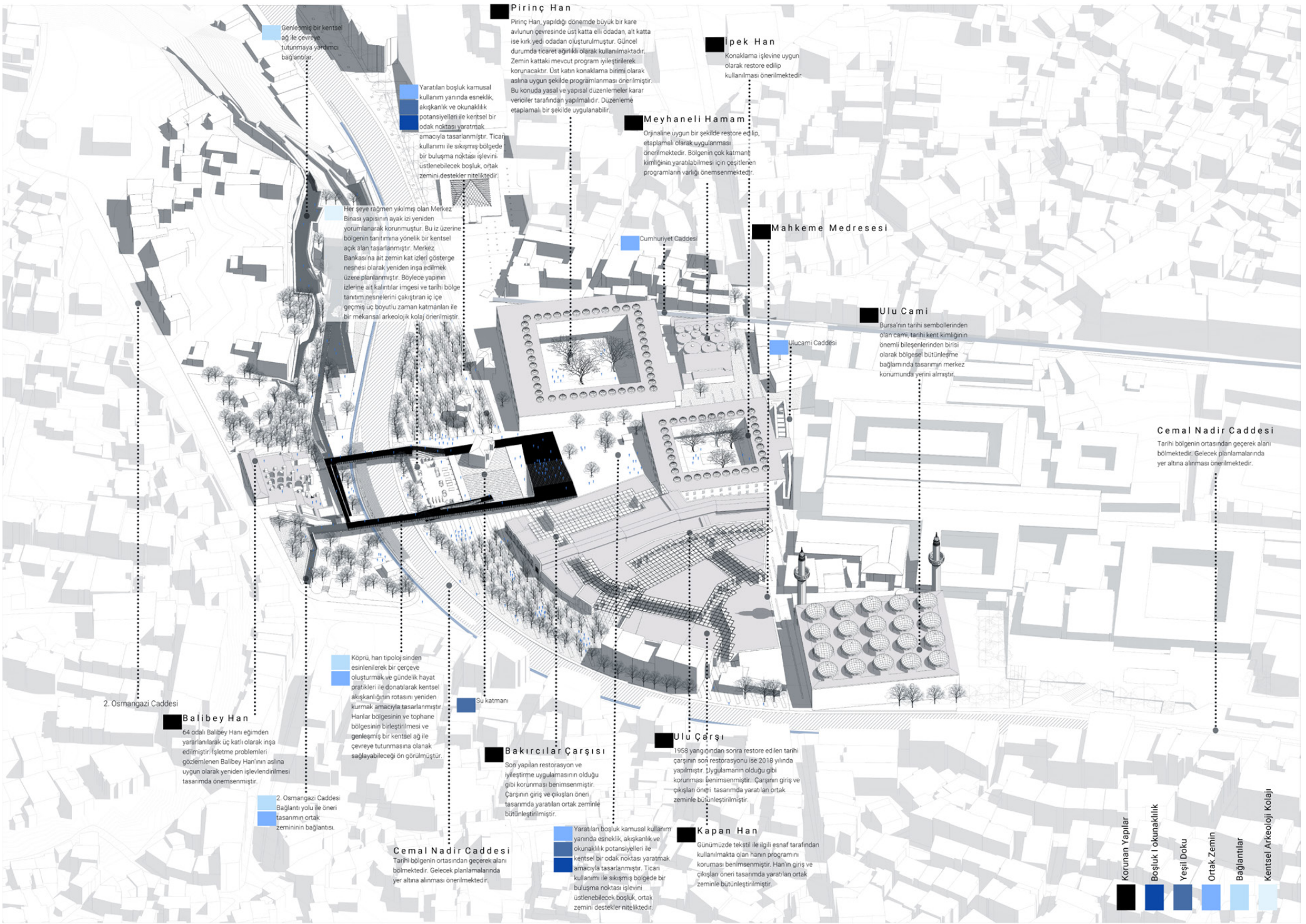
Genleşmiş bir kentsel ağ ile çevreye tutunmaya yardımcı bağlantılar.
Pirinç Han
Pirinç Han, yapıldığı dönemde büyük bir kare avlunun çevresinde üst katta elli odadan, alt katta ise kırk yedi odadan oluşturulmuştur. Güncel durumda ticaret ağırlıklı olarak kullanılmaktadır. Zemin kattaki mevcut program iyileştirilerek korunacaktır. Üst katın konaklama birimi olarak aslına uygun şekilde programlanması önerilmiştir. Bu konuda yasal ve yapısal düzenlemeler karar vericiler tarafından yapılmalıdır. Düzenleme etaplamalı bir şekilde uygulanabilir.
İpek Han
Konaklama işlevine uygun olarak restore edilip kullanılması önerilmektedir.
Yaratılan boşluk kamusal kullanım yanında esneklik, akışkanlık ve okunaklılık potansiyelleri ile kentsel bir odak noktası yaratmak amacıyla tasarlanmıştır. Ticari kullanımı ile sıkışmış bölgede bir buluşma noktası işlevini üstlenebilecek boşluk, ortak zemini destekler nitelikteydir.
Meyhaneli Hamam
Orjinaline uygun bir şekilde restore edilip, etaplamalı olarak uygulanması önerilmektedir. Bölgenin çok katmanlı kimliğinin yaratılabilmesi için çeşitlenen programların varlığı önemsenmektedir.
Her şeye rağmen yıkılmış olan Merkez Binası yapısının ayak izi yeniden yorumlanarak korunmuştur. Bu iz üzerine bölgenin tanıtımına yönelik bir kentsel açık alan tasarlanmıştır. Merkez Bankası'na ait zemin kat izleri gösterge nesnesi olarak yeniden inşa edilmek üzere planlanmıştır. Böylece yapının izlerine ait kalıntılar imgesi ve tarihi bölge tanıtım nesnelerini çakıştıran iç içe geçmiş üç boyutlu zaman katmanları ile bir mekansal arkeolojik kolaj önerilmiştir.
Mahkeme Medresesi
Cumhuriyet Caddesi
Ulu Cami
Bursa'nın tarihi sembollerinden olan cami, tarihi kent kimliğinin önemli bileşenlerinden birisi olarak bölgesel bütünleşme bağlamında tasarımın merkez konumunda yerini almıştır.
Ulucami Caddesi
Cemal Nadir Caddesi
Tarihi bölgenin ortasından geçerek alanı bölmektedir. Gelecek planlamalarında yer altına alınması önerilmektedir.
Köprü, han tipolojisinden esinlenilerek bir çerçeve oluşturmak ve gündelik hayat pratikleri ile donatılarak kentsel akışkanlığının rotasını yeniden kurmak amacıyla tasarlanmıştır. Hanlar bölgesinin ve tophane bölgesinin birleştirilmesi ve genleşmiş bir kentsel ağ ile çevreye tutunmasına olanak sağlayabileceği ön görülmüştür.
Su katmanı
2. Osmangazi Caddesi
Balibey Han
64 odalı Balibey Hanı eğimden yararlanılarak üç katlı olarak inşa edilmiştir. İşletme problemleri gözlemlenen Balibey Han'ının aslına uygun olarak yeniden işlevlendirilmesi tasarımda önemsenmiştir.
Bakırcılar Çarşısı
Son yapılan restorasyon ve iyileştirme uygulamasının olduğu gibi korunması benimsenmiştir. Çarşının giriş ve çıkışları öneri tasarımda yaratılan ortak zeminle bütünleştirilmiştir.
Ulu Çarşı
1958 yangınından sonra restore edilen tarihi çarşının son restorasyonu ise 2018 yılında yapılmıştır. Uygulamanın olduğu gibi korunması benimsenmiştir. Çarşının giriş ve çıkışları öneri tasarımda yaratılan ortak zeminle bütünleştirilmiştir.
2. Osmangazi Caddesi Bağlantı yolu ile öneri tasarımın ortak zemininin bağlantısı.
Cemal Nadir Caddesi
Tarihi bölgenin ortasından geçerek alanı bölmektedir. Gelecek planlamalarında yer altına alınması önerilmektedir.
Yaratılan boşluk kamusal kullanım yanında esneklik, akışkanlık ve okunaklılık potansiyelleri ile kentsel bir odak noktası yaratmak amacıyla tasarlanmıştır. Ticari kullanımı ile sıkışmış bölgede bir buluşma noktası işlevini üstlenebilecek boşluk, ortak zemini destekler nitelikteydir.
Kapan Han
Günümüzde tekstil ile ilgili esnaf tarafından kullanılmakta olan hanın programını koruması benimsenmiştir. Han'ın giriş ve çıkışları öneri tasarımda yaratılan ortak zeminle bütünleştirilmiştir.
Korunan Yapılar
Boşluk / okunaklılık
Yeşil Doku
Ortak Zemin
Bağlantılar
Kentsel Arkeoloji Kolajı

1. KAVRAMSAL STRATEJİLER / BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME

1.1. TARİHİ BURSA

1.2. YEŞİL BURSA

1.3. ORTAK ZEMİN

2. TASARIM STRATEJİLERİ / BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

2.1. BOŞLUK

2.2. YEŞİL DOKU

2.1.3. ORTAK ZEMİN

2.1.4. BAĞLANTILAR

2.1.5. KENTSEL ARKEOLOJİ KOLAJI

3. PEYZAJ STRATEJİLERİ

Lebbeus Woods Tarihi Kentlerin kendisine özgü bir "fiziksel his (physical sense)" sahibi olduğunu belirtir. Eski kentlerdeki bu fiziksel his nesiller boyunca canlı anlamlar, kullanımlar ve yeniden kullanımlar dokusuyla örülmüş karmaşık bina katmanları ve açık alanlar ile oluşur ve tüm hiyerarşik zorlamaları bu karmaşıklık içinde eritip yok eder. Bu his kentin tüm yaşanmışlıklarını barındırır ve kentin sokaklarının, binalarının, boşluklarının üstüne siner. Oradan da kentlinin kimliğine sirayet eder.

Ancak modern kitlesel teknoloji kültürünün ortaya çıkmasıyla birlikte özellikle karar vericiler kentlerin karmaşıklığını yok etmeyi ve hiyerarşinin monolojik yapısını somutlaştıran tek katmanlı tablolara indirgemeyi başardılar.

Woods'a göre, eskilerin parçalara ayırdığı eşit düzlem ve eşit düzen içindeki kentsel dokuların yeniden inşası, çok katmanlı (Heterarchic) toplumları tekrar oluşturma mücadelelerinde devreye sokulmalıdır. Tarihi kentler ürettikleri değerler ve fiziki varlıklarıyla diyalojik temelli yeni yerleşimler için model olma potansiyeline sahiptir.

Tarihi kentlerin sahip olduğu (örtük) his, öneri tasarımın kavramlaştırılmasında ve yapılan tüm müdahalelerde strateji belirleyici unsur olarak baskın rol oynamıştır. Bölgesel Bütünleştirme hedefleri doğrultusunda; Kentten Haller Bölgesine, oradan Çarşıbaşı odak alanına döngüsel olarak katmanlaşan ve çeşitlenen sosyal ve fiziksel sürekliliği sağlamak, bina ölçeğinde veya açık alanlar üzerinden yapılan tasarımların tümünde temel yaklaşım olarak yer alır; hatta tasarımcıların en öncül sorumluluğu olarak benimsenmiştir.

Bursa kentinin kimliği kavramsal olarak üç ana başlık üzerinden okunabilir. Öneri tasarım bu kavramların yeniden inşasına temellendirilmiştir.

KAVRAMSAL STRATEJİLER | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME

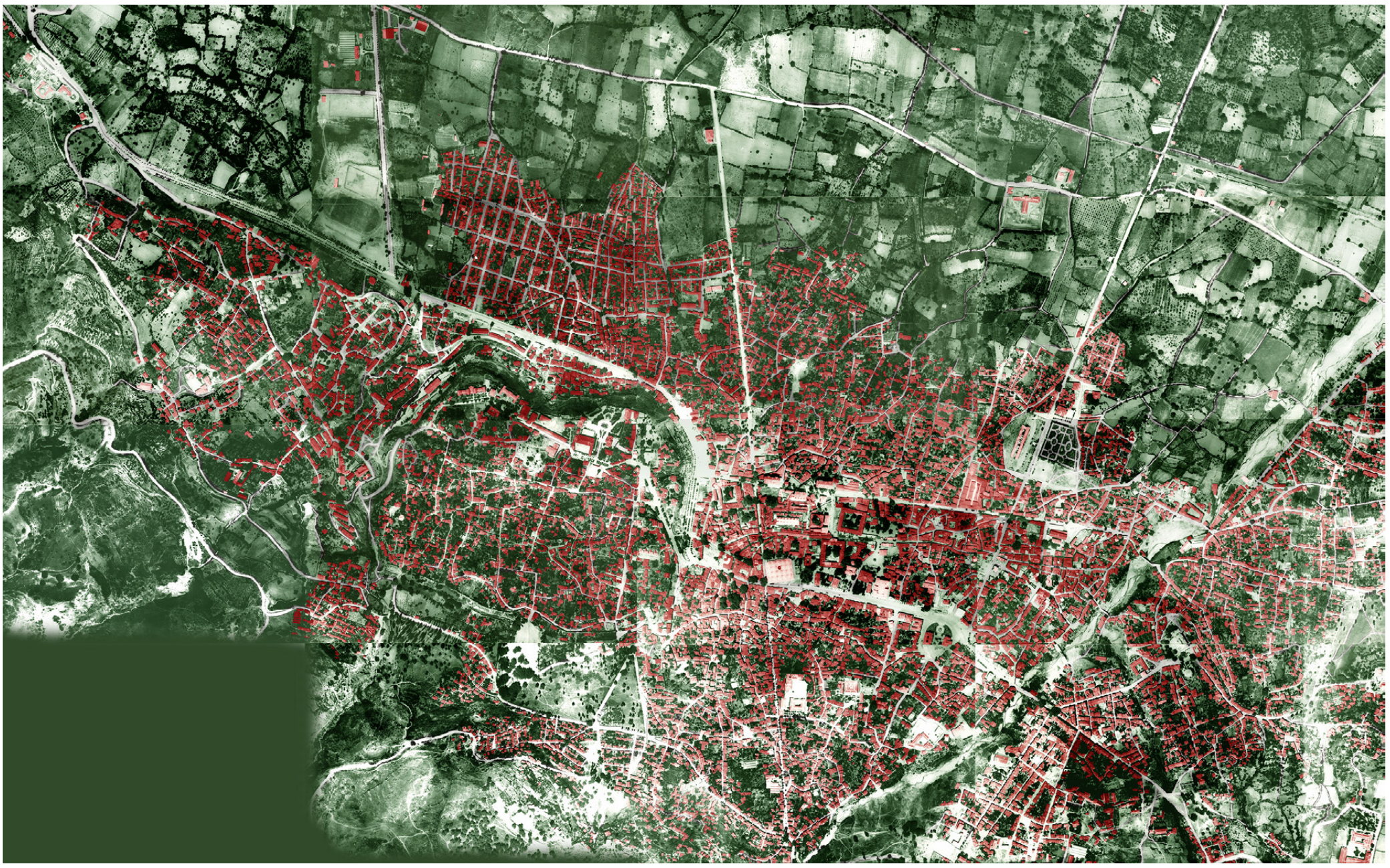

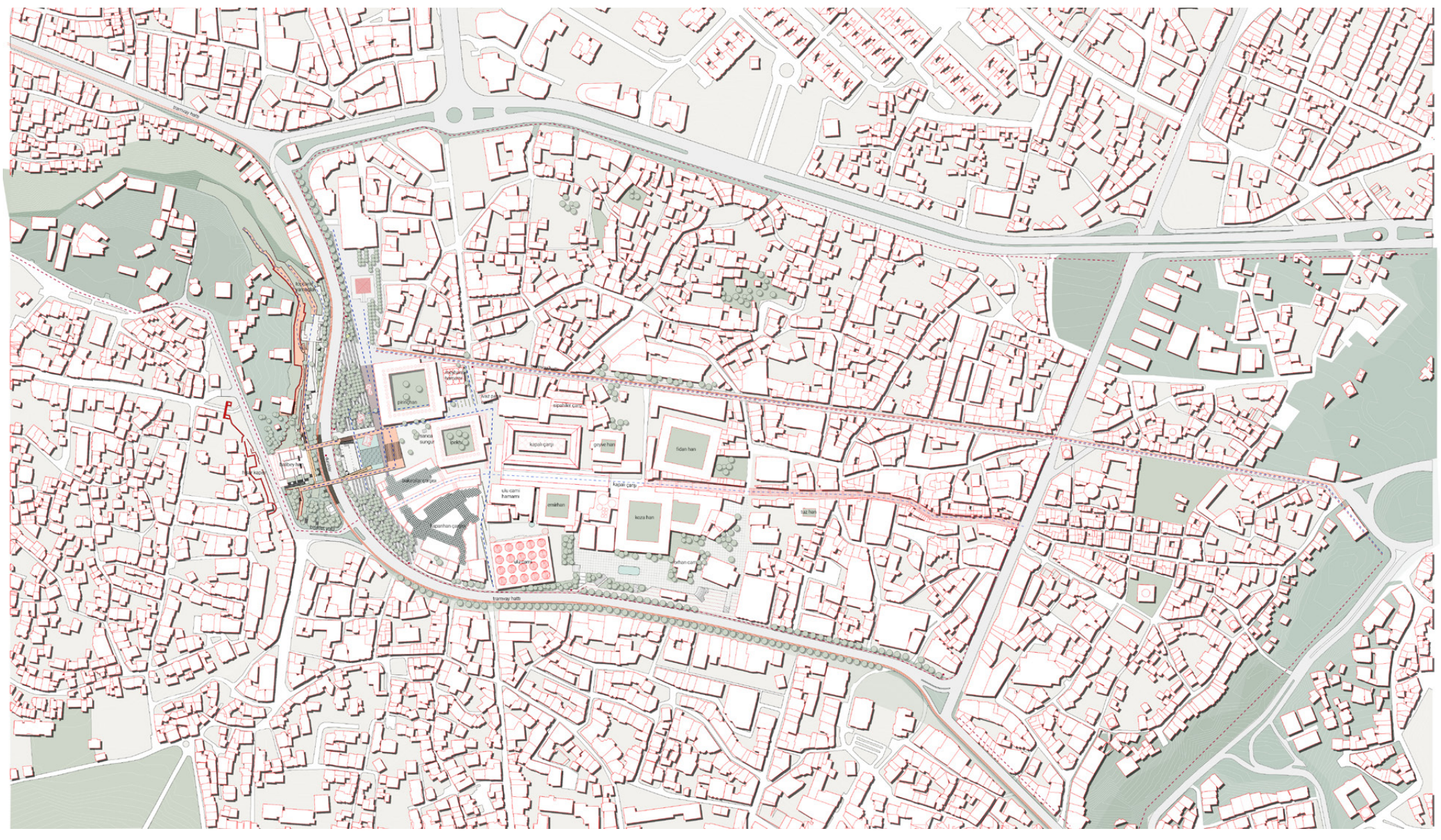

1. TARİHİ BURSA

Bursa Osmanlı'nın ilk Başkenti olması ve İpek Yolu üzerindeki ticari konumuyla özgün bir niteliğe sahiptir. UNESCO Dünya Miras Alanı "Tarihi Kent Hissi"nin duyumsanabilmesi ve sürdürülebilmesi tasarımın ana stratejisini oluşturur. Yaşanmışlık duyumsaması içinde gündelik hayat pratiklerinin sürdürülebilmesi ile yaratılan çoklu katmanlaşma ortamında, arzulanan heterarşik toplum yaratma ve diyalog zemini kurma becerisi karşılığını bulur. Ayrıca geçmişten bugüne tüm bileşenlerinin doğrudan birbirleriyle iletişim kurabildikleri eşit düzlem ve eşit düzen sağlayıcı bir aura yaratılması olanaklı hale gelir.

Mevcut Han'ların zemin katları bugün hala aktif olarak kullanılmaktadır. Üst katlar ise genelde atıl kalmıştır. Yakın zamanda etaplama olarak bu yapıların en azından üst katlarına konaklama işlevi kazandırılması inşa amacına uygun ve aktif kullanımın yolunu açacaktır. Bu konuda karar vericilerin gerekli yasaları, politikaları ve uygulamaları hayata geçirmesi, bölgesel bütünleşme için gerekli görülen işlevsel çeşitlilik ve sosyal katmanlaşma hedeflerine ulaşabilmek açısından önemsenmiştir.

Tarihi Bursa kentinin aurası tüm yaşanmışlıkları ile birlikte gündelik hayatın merkezinde görünür ve okunabilir bir fiziki ortam olarak yer almalıdır. Kente özgü "Soyagacı" özerk yapısıyla birlikte sürdürülmelidir.

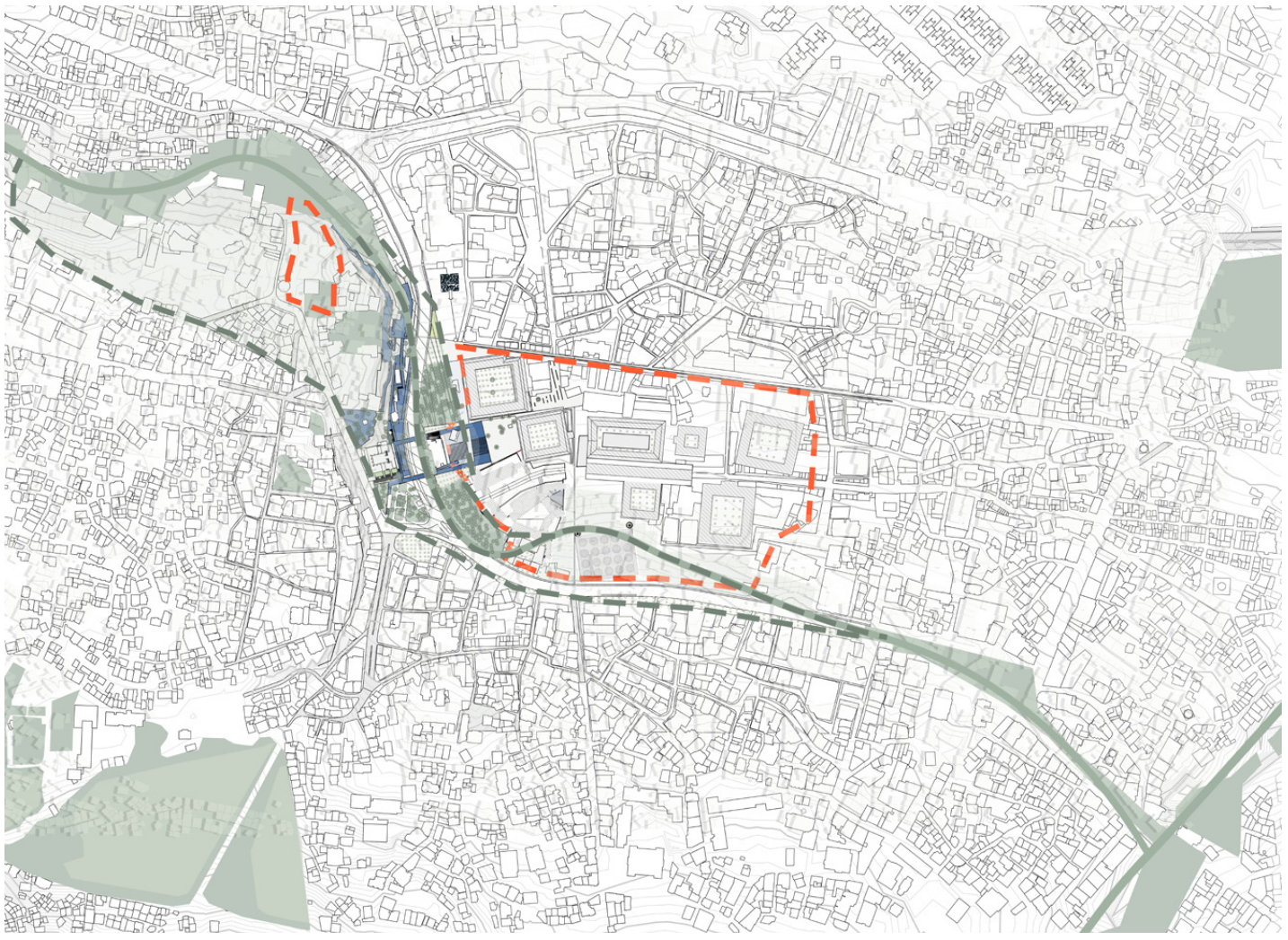

KAVRAMSAL STRATEJİLER | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME

2. YEŞİL BURSA

Bursa'nın tarihi dokusu yalnızca binaları ve sokakları ile değil peyzaj değerleri ile de bütünleşmiştir. Bu bütünleşik görünümün yarattığı algıyı Ahmet Hamdi Tanpınar'ın dizelerinde hissetmek mümkündür; Mimarisiyle, şakırdayan suyuyla, çınarıyla, ovanın yeşili, gögün mavisiyle Bursa'da Zamanı ve Mekanı hissederek yaşamak kentliye yeni ufuklar açacaktır.

Yeşil kavramı kentin önemli simgelerindendir ve ismi ile birlikte anılmaktadır. Geniş perspektifte bu özellik hala görünürlüğünü sürdürmektedir. Kentin içlerinde ise kümeler ve arterler olarak korunmuştur.

Yeşilin sürekliliğini korumak, sürdürmek ve genleştirerek güçlendirmek gerekmektedir. Böylece kentin içlerine kadar uzanan Kentsel Ekolojik döngünün yolu kesintisiz şekilde açılacaktır.

Özellikle Tophane sırtlarına kadar uzanan arterin tarihi bölgeye uzatılması, oradan Hanlar Bölgesinin ve kentin içine sündürülmesi genel bir yaklaşım olarak benimsenmiştir.

Kentsel donatıların tamamında ekolojik, sürdürülebilir ve doğal malzemeler ile zamanın döngüsünün hissedildiği kentsel aura yaratmak öncüllenmiştir.

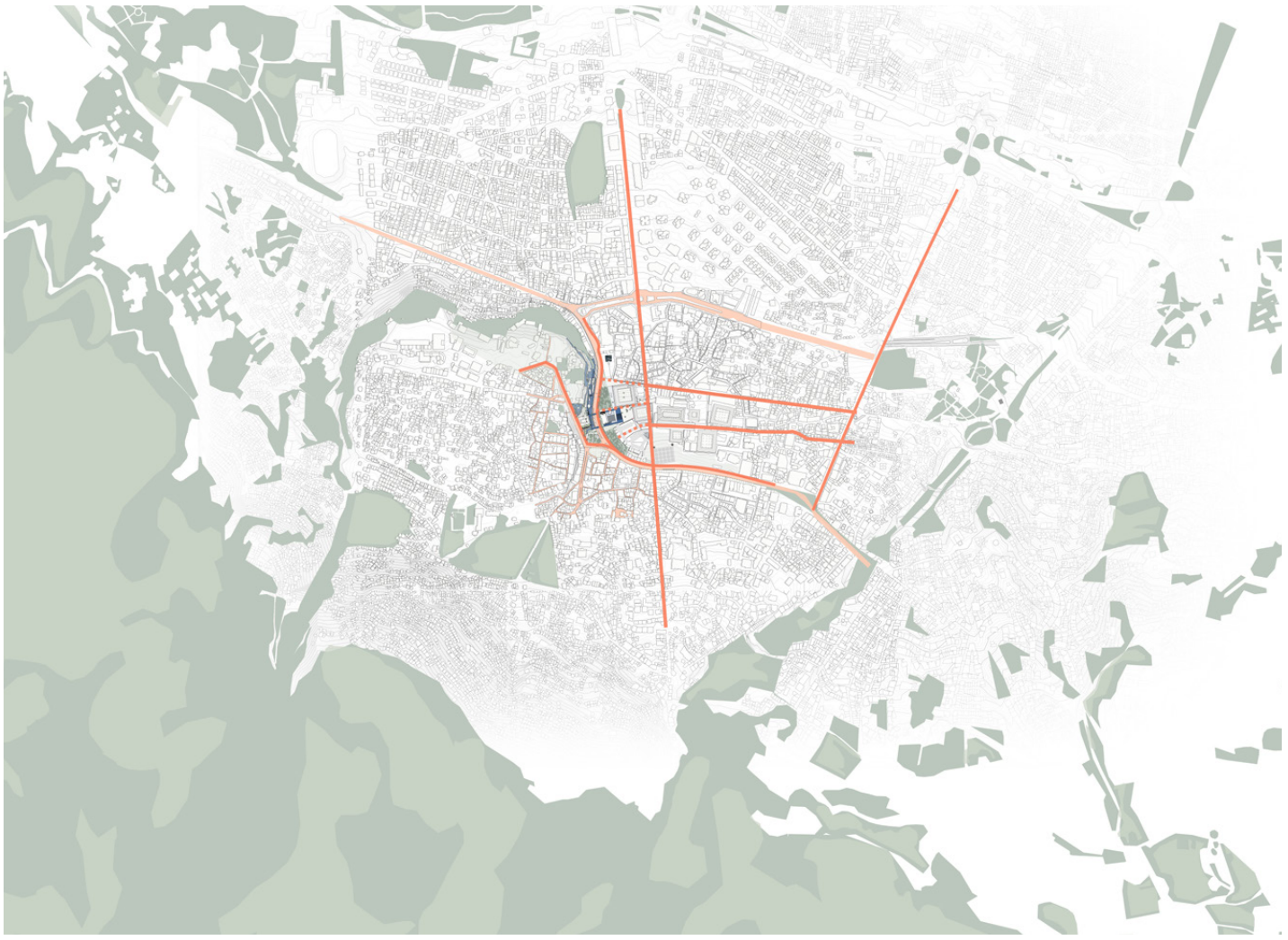

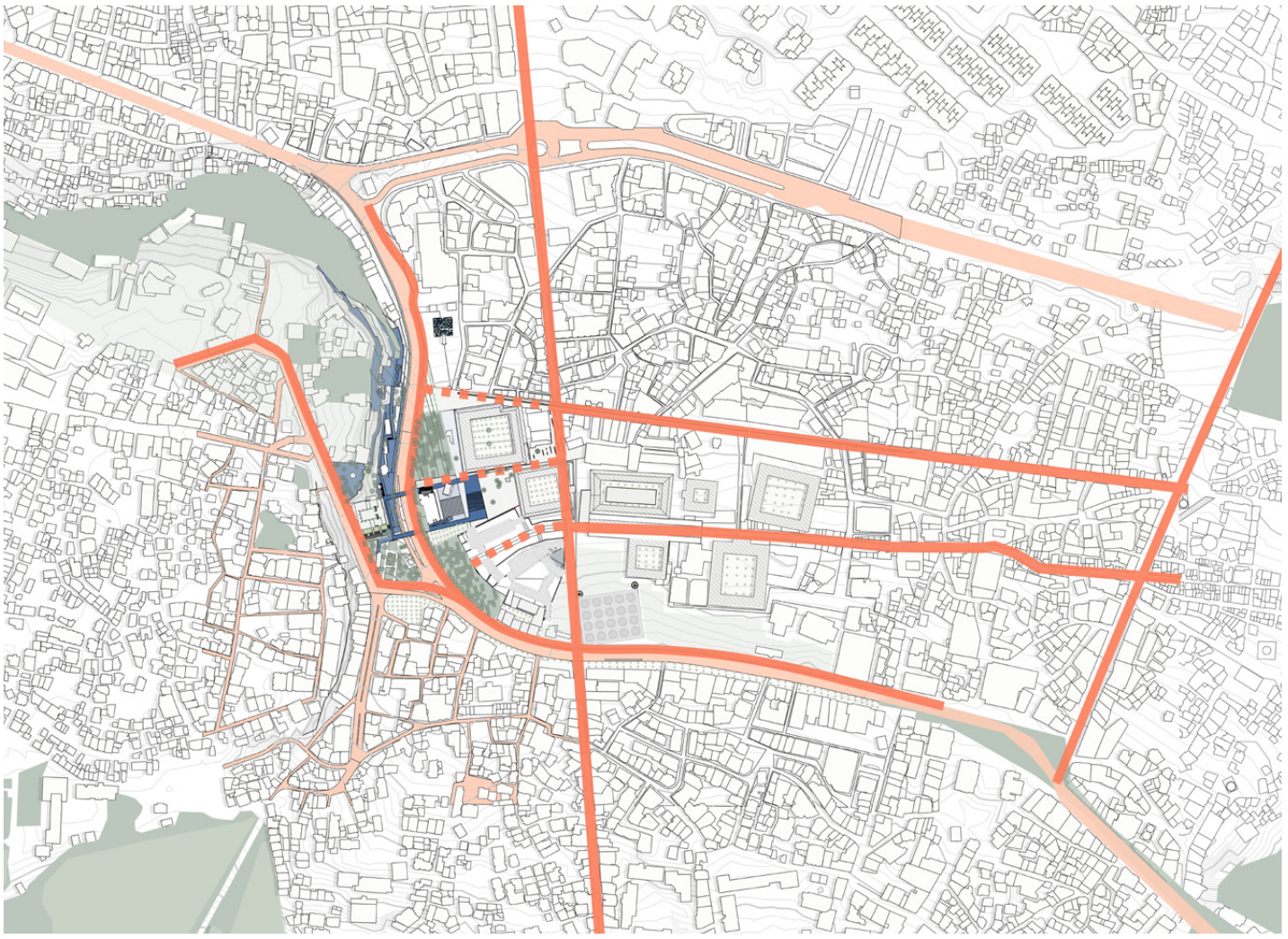

KAVRAMSAL STRATEJİLER | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME

TARİHİ |YEŞİL BURSA

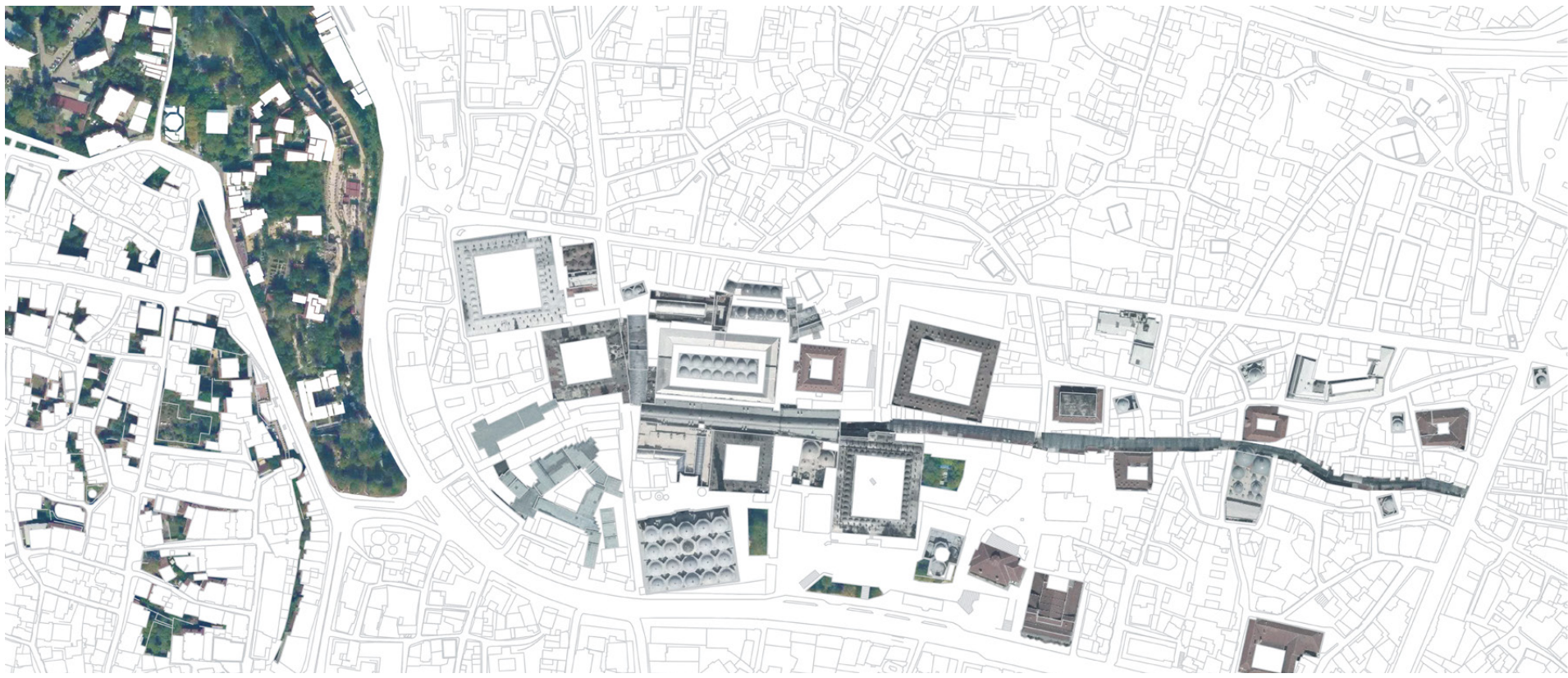

ORTAK ZEMİN

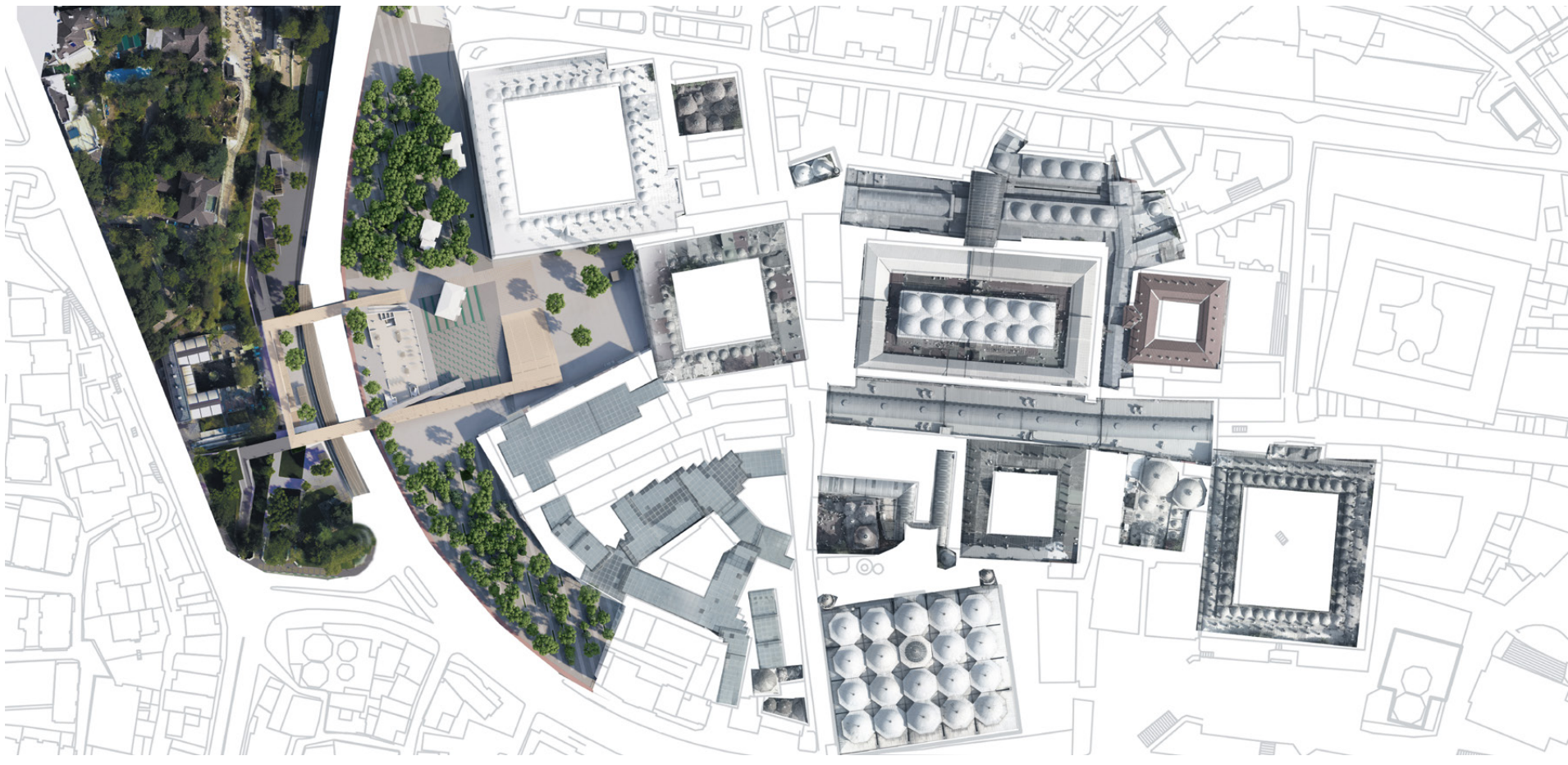

İLK TEMAS

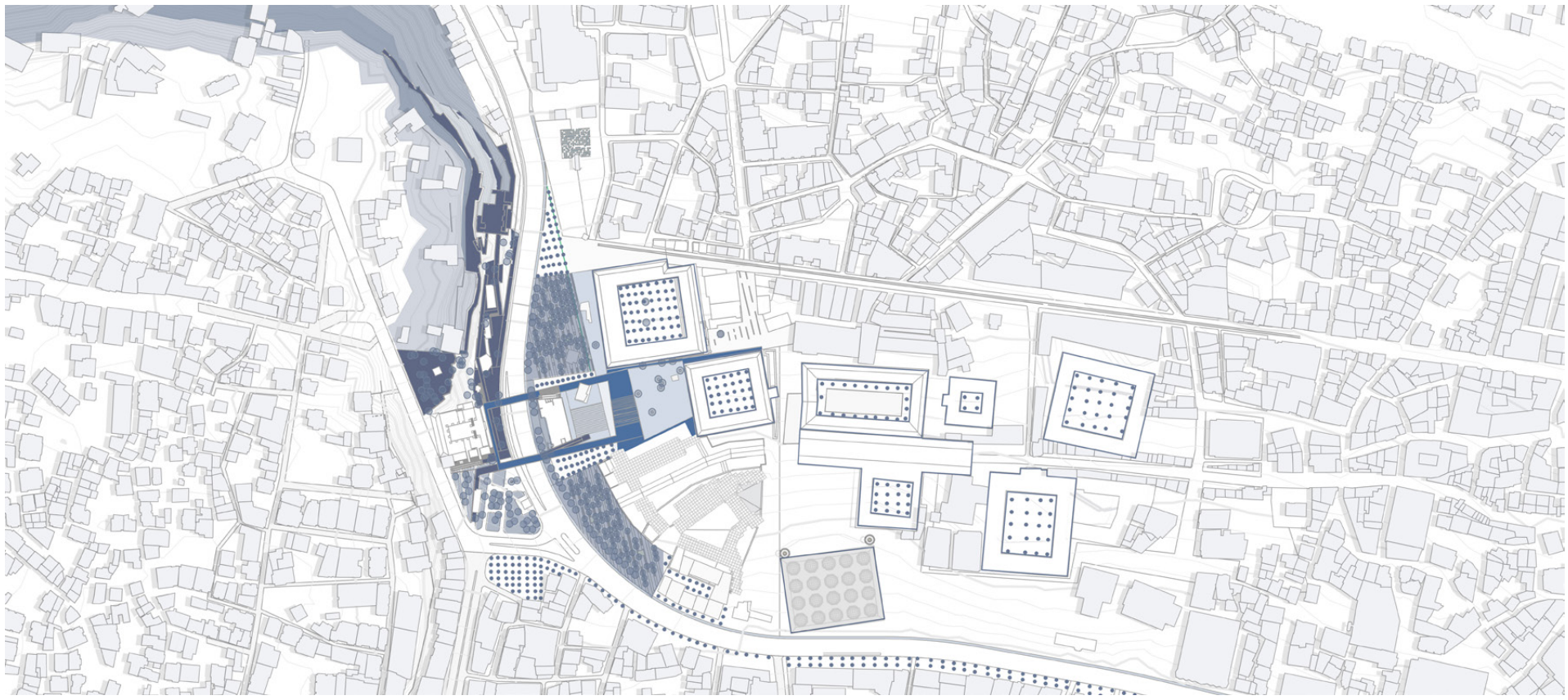

KAVRAMSAL STRATEJİLER | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME

3. ORTAK ZEMİN

Bölgesel Bütünleşme için tüm bileşenlerin ortak bir zemine yerleştirilmesi ve bu zeminin kesintisiz bir süreklilikte tasarlanması gerekir. Yaratılacak Ortak Zemin'in gündelik hayatın olaylarına sahne olurken tarihi yapıların sergilendiği "Açık Müze" olarak da işlev görmesi hedeflenmiştir. Alanın ruhu (fiziksel his) ile uyumlu olmayan yapıların yıkılması ile elde edilen boşluk, tarihi yapıların görünür olmasına ve okunabilmesine olanak sağlamaktadır. Tüm fiziki çevre Ortak Zemin üzerine yerleşen bu örtük müzenin nesneleridir.

Ortak Zemin zamanın ve mekanın okunabilmesini, algılam ve duygulam kanallarının açık olabilmesini sağlamak için yapılardan arındırılarak boşaltılmış bir yeryüzü parçasıdır. İlk Temas alanını merkez alıp kentin içine doğru süzülen açıklıklardan oluşur. Hanlar bölgesinde yoğunlaşan oradan kente uzanan yaşam damarlarıdır. Gündelik hayat bu yaşam damarlarında kesintisiz dolaşır.

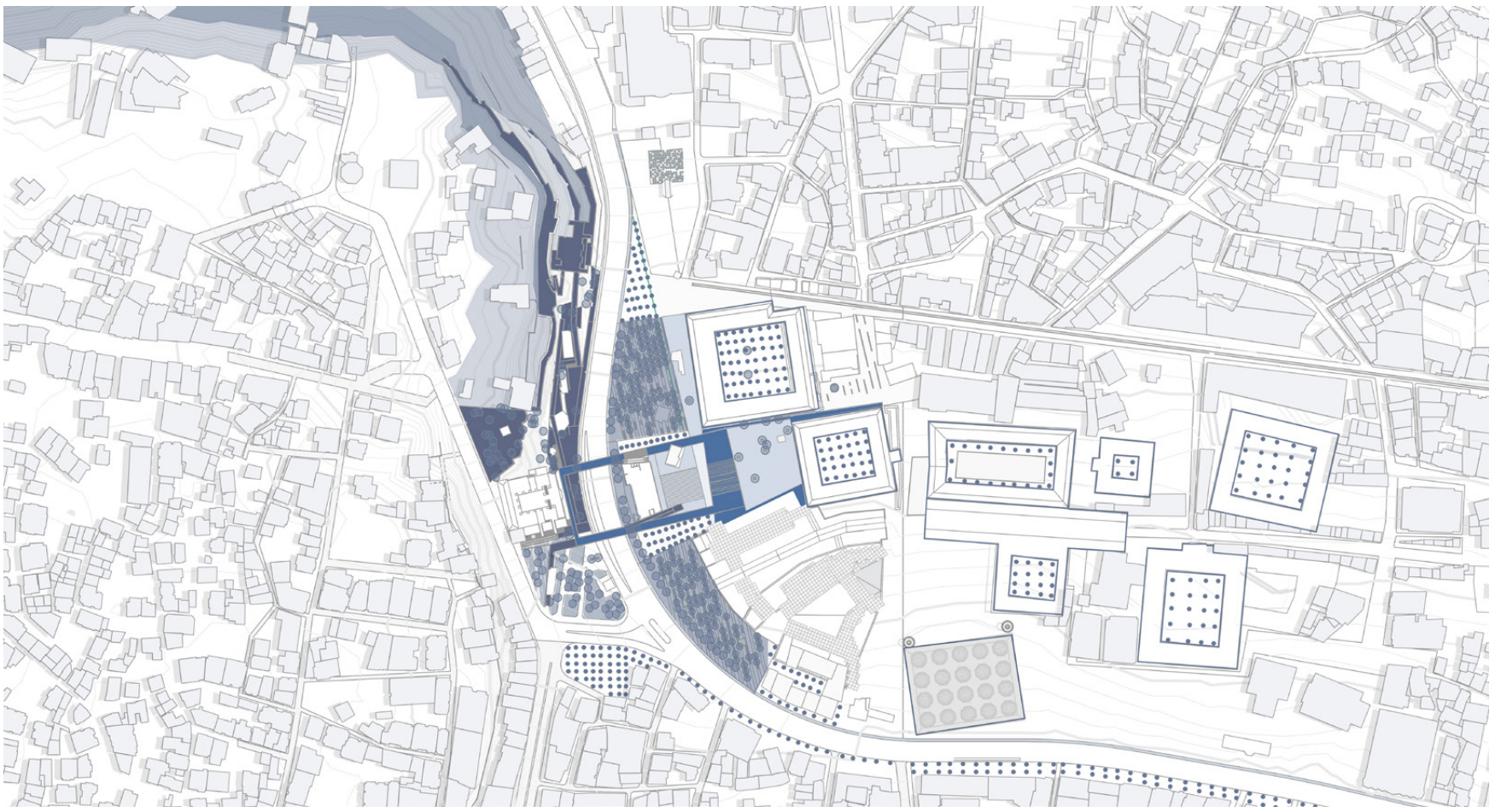

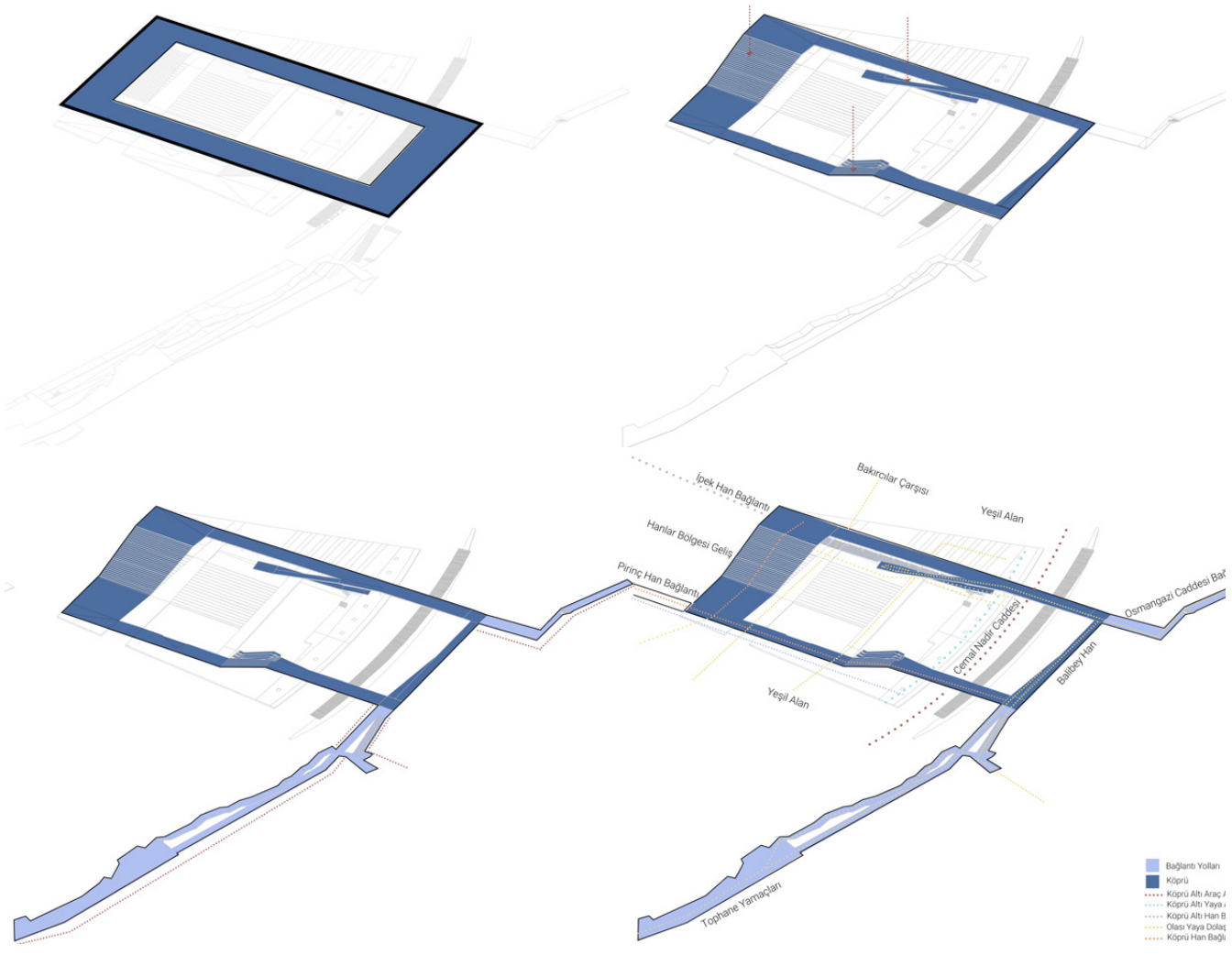

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

Kavramsal strateji olarak benimsenen Bölgesel Bütünleşme alana yapılan tüm müdahalelerde belirleyici rol oynamıştır. Bölge tanımımız UNESCO Dünya Miras Alanı kapsamında belirlenen tüm Hanlar, Çarşılar ve Sultan Külliyelerinin yer aldığı alanları kapsar. Özellikle de tarihi bölge olarak Hanlar Bölgesi'nde ve odak alan olarak Çarşıbaşı Bölgesi'nde yoğunlaşır.

Tasarım özellikle Odak Alan bölgesinde çoklu katmanlar üzerinden kurgulanmıştır. Bu çoklu katmanların yapılardan çok mimari peyzaj ögeleri ile kurulmasına özen gösterilmiştir. Tescilli yapıların korunmasına özen gösterilmiş, ancak diğer yapılarda korumaktan çok yıkma eğilimi gösterilmiştir.

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

1. BOŞLUK

Odak alanımızı oluşturan Çarşıbaşı Bölgesinin batı ucu, hem Haller Bölgesi'nin hem de Tophane Yamaçları'nın İLK TEMAS noktası olarak önemlidir. Bu ilk temas noktasının düğüm olmuş (Cemal Nadir Caddesi ve yapılaşmalar nedeniyle) yapısının çözülmesi tasarımın en önemli çıkış referansını oluşturur. Fiziki akış kadar algılam ve duygulanım olarak da bu düğümün çözülmesi zorunludur. Bunun için ilk yapılacak müdahale olarak alanın boşaltılması benimsenmiştir. Zafer Meydanı'ndan UluCami'ye kadar bulvar boyunca sonradan inşa edilen tüm yapılar kaldırılmıştır. Alandaki yapılardan sadece Boyner binasının üst katları yıkılırken Zafer çarşısıyla birleşen bodrum katları aynen korunmuştur.

Yaratılan boşluk kamusal kullanım yanında esneklik, akışkanlık ve okunaklılık potansiyelleri ile kentsel bir odak noktası yaratmaktadır. Ticari kullanımı ile sıkışmış bölgede bir buluşma noktası işlevini üstlenecektir. Ayrıca tarihi yapılara sonradan parazik gibi yapışmış tüm eklemeler de temizlenmiş ve çıkan alan boşluğa katılmıştır.

Yaratılan boşluk tarihi değerlerin değişken uzaklıklardan algılanır ve diyalog kurulabilir bir ortam sağlamıştır.

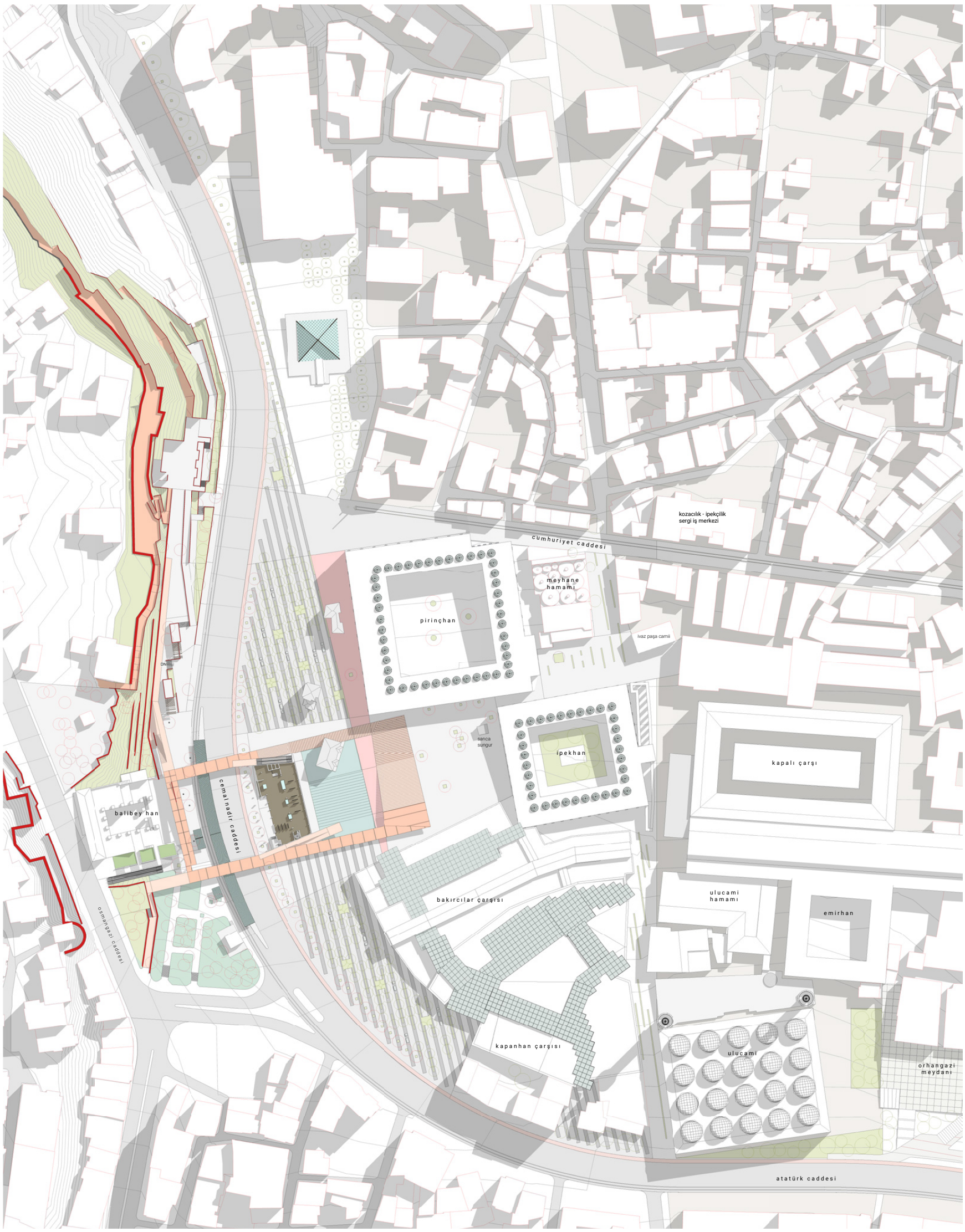

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

2. YEŞİL DOKU

Var olan Yeşil Bursa imajına sarılmak sanayileşmiş ve sonrasında giderek betonlaşmış kent manzarasının geleceği için önemlidir. Tophane sırtlarına kadar uzanan yeşil doku Hanlar Bölgesi batı ucuna (ilk temas bölgesi) kadar uzatılmıştır. Yıkılan yapılardan boşalan alan yoğun ağaç dokusu ile Tophane sırtlarına kadar uzanan yeşil arter çarşı ve hanların içine doğru aktarılmıştır. Bölgede var olan ağaçlar korunmuş ve yeni dikilecek ağaçlarla daha da yoğunlaştırılmıştır. Yeni yaratılan ağaçlandırılmış alanın masif yapısının iklimlendirme ve çeşitlenen canlı habitatı açısından etkin rol oynayacağı öngörülmüştür.

Bursa'nın Çınarları geleneksel dokunun bir parçasıdır. Bu nedenle tüm yeni dikilecek ağaçlar tek tip "acer saccharum" olarak belirlenmiştir. Böylece görsel bütünlük ve yoğunluk etkisi güçlendirilmiştir. Mevsimsel geçişleri görünür kılan ve yapraklarını döken ağaç seçimi zamanın döngüsünü hissedilir kılacak ve ayrıca yaz günlerinde gölgelerin kışın ise güneşin ortak zemine kadar ulaşmasını sağlayacaktır.

Bursa su şehri olarak tanımlanabilir. Su şehir için bir zenginlik olarak görülebilir. Tarihi belleğinde önemli bir inanç ve gündelik hayat kültür ögesi olarak yer alır. Bursa imajı, gündelik yaşam ve kültürel bellekte kent hissinin en önemli bileşenlerindendir.

Tasarımda da ortak zeminde yer alan bağlantı köprüsü ile elde edilen avlunun en önemli ögesi olarak kademeli havuz yer almaktadır. Su görsel imgesi, kademeli zemindeki akışkan kullanımı ve ürettiği ses ile zamanda kaybolma duygusunu tekrar hatırlatacaktır.

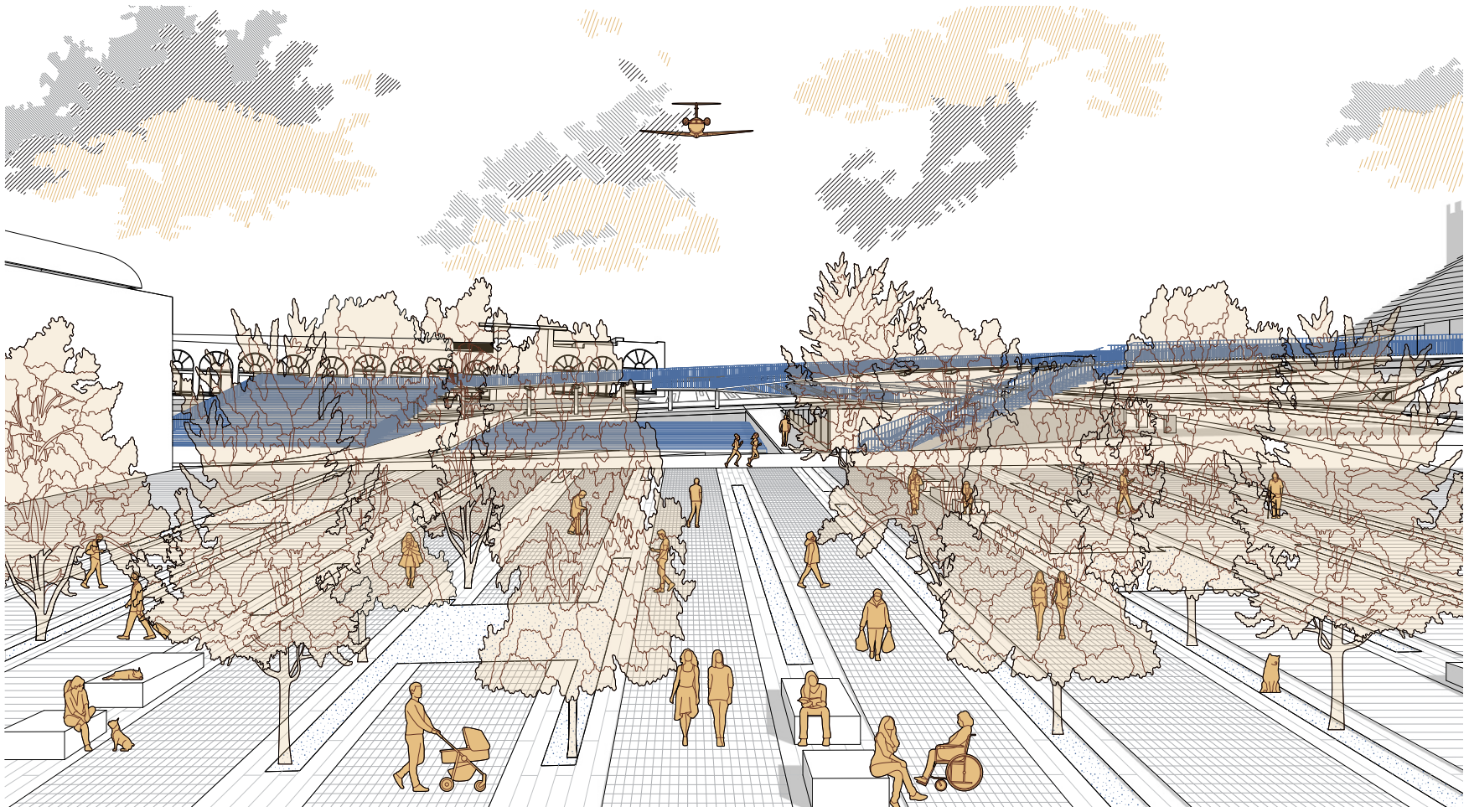

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

3. ORTAK ZEMİN

MEYDANLAR / SOKAKLAR / ARALIKLAR / AVLULAR

Bölgesel Bütünleşme'nin temel bağlayıcı uzamı Ortak Zemin üzerinden tasarlanmıştır. Bu katman aynı zamanda sosyal bir örüntüdür. Olayların, eylemlerin, rastlantıların ve kendiliğindenliklerin yer bulabildiği bir kentsel temaşa ortamı olarak yapılaşmalardan arındırılmıştır.

Tasarımda kaldırılan binaların boşalttığı alan "ilk temas boşluğu" olarak önemlidir. Ortak Zemin'in merkezi bu ilk temas boşluğu üzerine kurulmuştur. Buradan tüm sokaklara, hatta çarşıların üstü kapalı iç sokaklarına akarak devam etmektedir. Tophane Sırtlarına bağlantıyı da sağlayan ahşap köprü ile üst katlara da taşınmıştır.

Tasarımda Ortak Zemin tamamen yayalara bırakılmıştır ve araç trafiğinden arındırılmıştır. (Servis için belirli saatlerde kullanım sağlanır) İnşa edilen bu zemin Hanlar Bölgesinde var olan zeminlere geçişlerde bütünlük sağlaması için her bölgede yerine göre hem biçim hem de malzeme olarak çeşitlenecektir. Bu nedenle mevcut dokuda kullanılan zemin kaplamaları da göz önüne alınarak tüm açık alanlarda doğal malzemeler kullanılması öncellenmiştir. Yer yer beton prekast kaplamalar malzemeler arası geçiş ve mekansal tanımlamalar için yerleştirilmiştir.

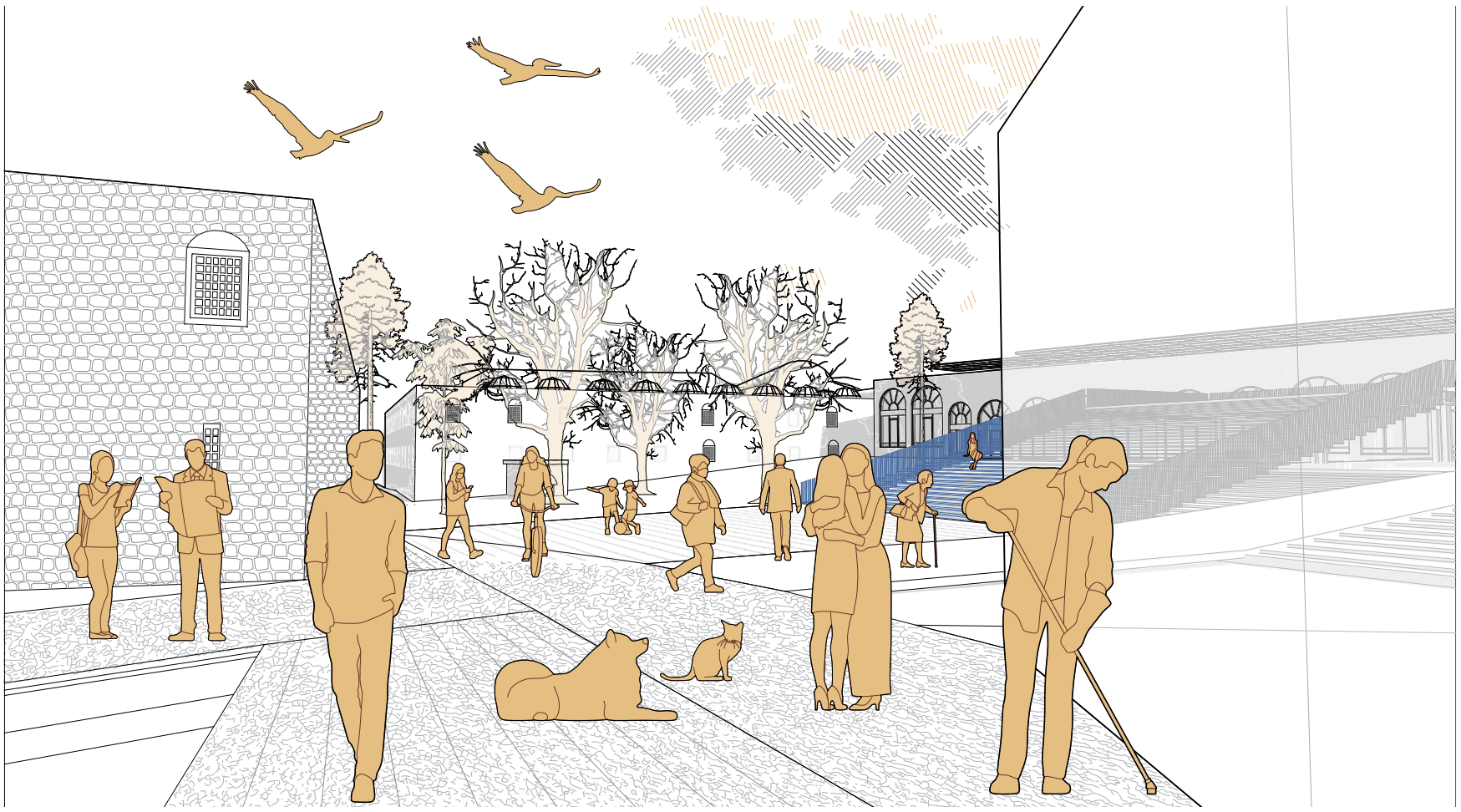

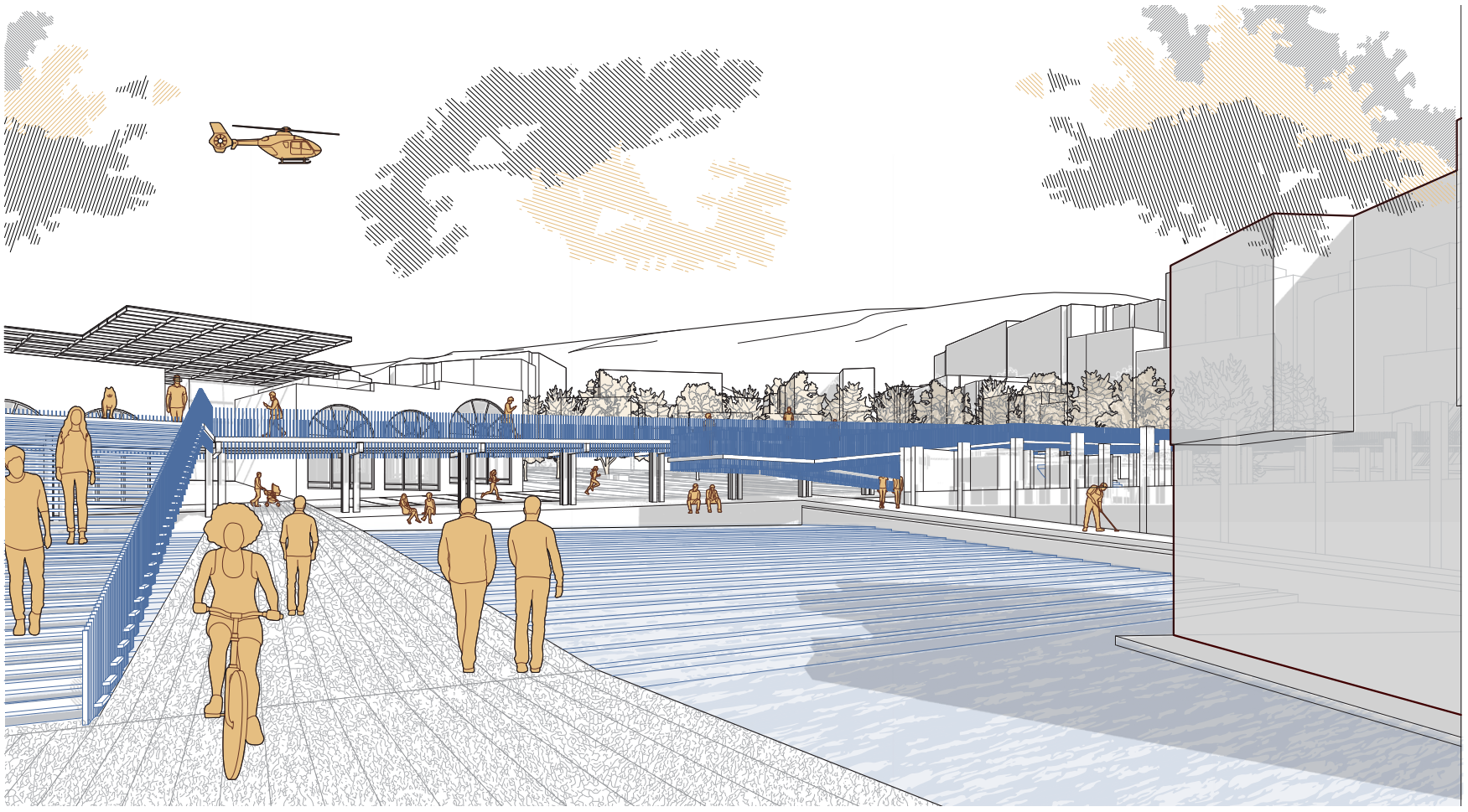

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

4. BAĞLANTILAR

Tasarımda tüm bağlantıların zemin kotundan kurulması ve gündelik hayatın akışkanlığının tıkanmaması üzerinden kararlar üretilmiştir. Hanlar Bölgesi ile Tophane Sırtları ortadan geçen Cemal Gürsel Caddesi ile tamamen koparılmış durumdadır. Otobüs duraklarının tek yönde olması da bu yarığı daha sorunlu hale getirmektedir. Mevcut alt geçit bu düğümü daha da kilitliyor.

Ortadan geçen yol nedeniyle düğümün açılması mümkün gözükmüyor. Kopukluğun varlığını kabul edip iki yakayı birleştirecek ve akışı sürdürecek yeni bir bağlatı düğümü atmak önemli bulunmuştur. Bunun için tasarımda yeşil doku ve boşluk ile birlikte en büyük müdahale olarak bir köprü tasarlanmıştır. Köprü Han tipolojisinden esinlenilerek bir çerçeve oluşturmakta ve gündelik hayat pratikleri ile donatılarak kentsel akışkanlığının rotasını yeniden kurmaktadır.

Hanlar bölgesinin ve tophane bölgesinin birleştirilmesi ve genleşmiş bir kentsel ağ ile çevreye tutunmasına olanak sağlamaktadır.

Köprünün Han tipolojisinden türetilerek oluşturulan merkezi avlusunu kuran çerçevesi tamamen ahşap malzeme ile strüktüre edilmiştir. Tophane Sırtları ile Çarşıbaşı Bölgesini, dolayısıyla da Hanlar Bölgesini, bağlayan bu çerçevenin çevre yolları ile bağlantı kolları ise, brüt beton olarak tasarlanmış ve merkez halkadan imgesel olarak ayrıştırılmıştır. Ahşap malzeme Bursa kentinin yeşil imgesi ve sürdürülebilir doğal nitelikleri dolayısı ile bağlam ve anlam olarak önemsenmiştir.

Köprü Çarşıbaşı Bölgesi'nde bir koldan rampa ve avlu ile diğer koldan ise merdiven ve yürüyen merdiven ile ortak zemine indirilerek döngü tamamlanmıştır. Döngünün zeminde inişi bir uçta anfı olarak değerlendirilmiştir. Anfı izleyicilerin yerleştiği bir platform olmanın ötesinde gündelik hayat pratiklerinin çeşitlenmesine olanak sağlayan bir platform olarak ele alınmıştır. Kentsel Avlu olarak tanımlayabileceğimiz boşluğu saran bu çerçevenin zeminle buluştuğu köşedeki genişleme de sokak etkinlikleri için sahne işlevini yüklenmiştir.

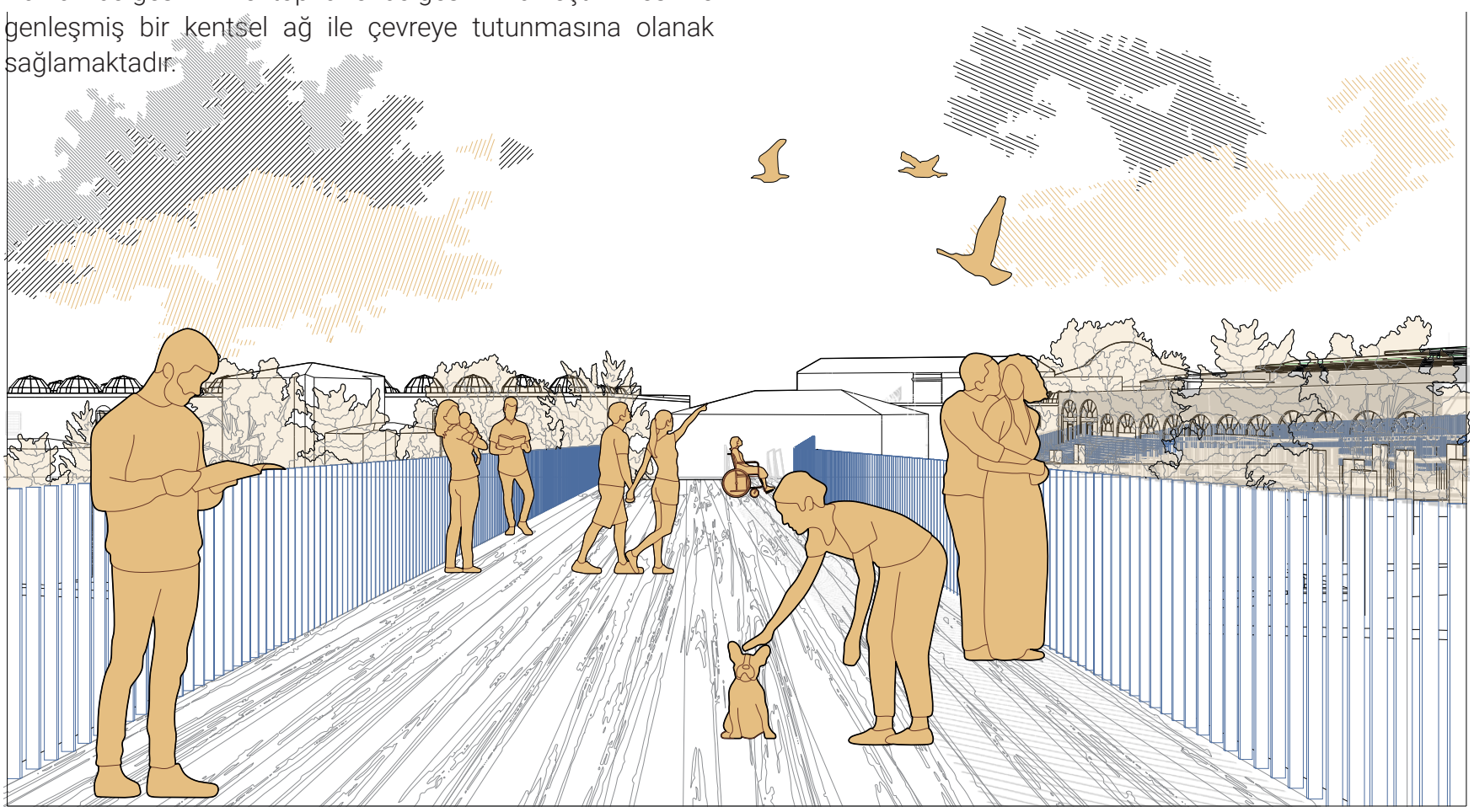

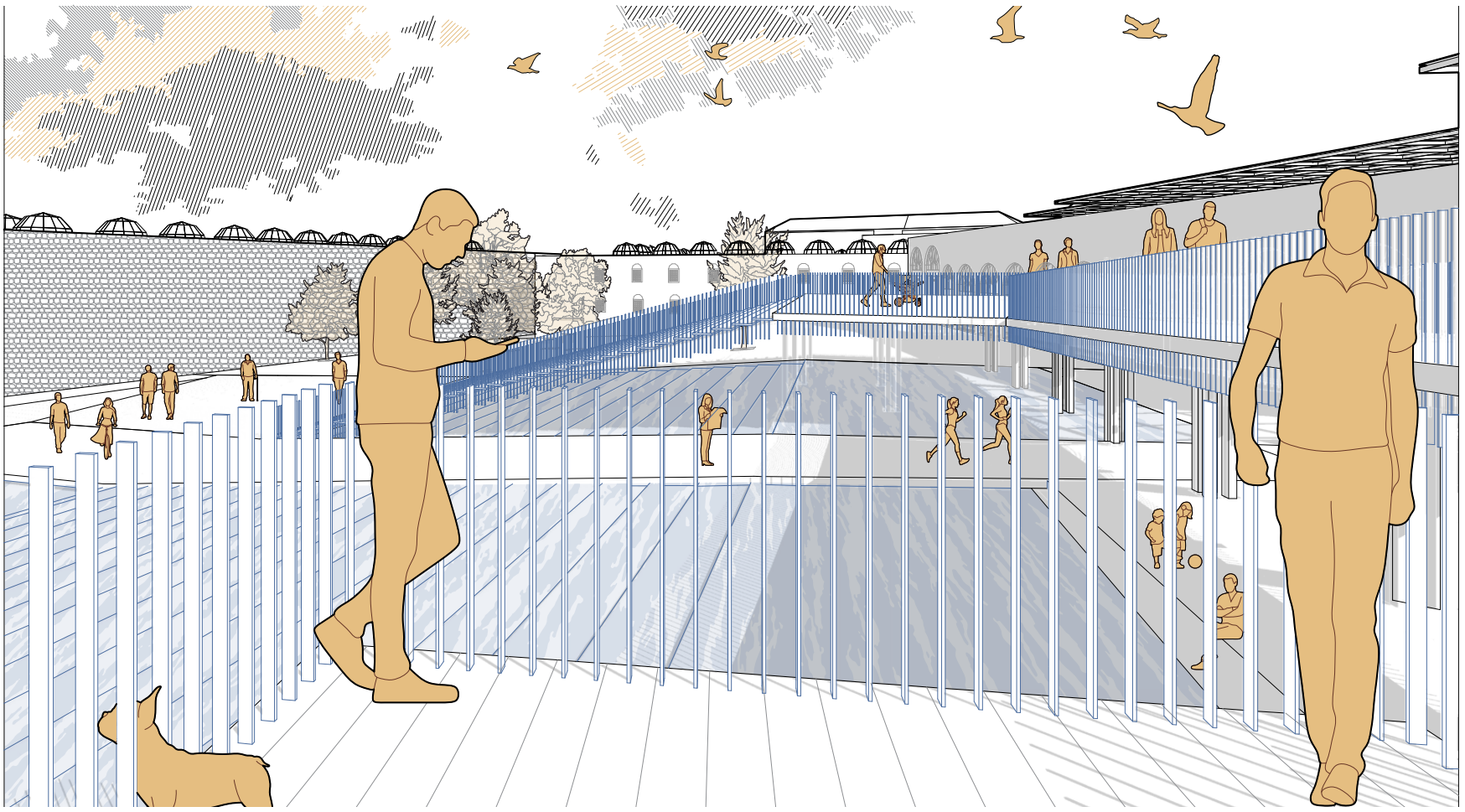

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

5. KENTSEL ARKEOLOJİ KOLAJI

Merkez Bankası kültürel mirasımız olarak önemli bir değer olmasına rağmen strüktürel problemleri nedeniyle ne yazık ki yıkılmıştır. Replikasının yeniden inşa edilmesi koruma yaklaşımı açısından tartışmalı bir konudur. Aynı zamanda, öneri tasarımda benimsenen kavramsal stratejilerde öncelenen bölgesel bütünleşme bağlamında, bulunduğu nokta olan tarihi dokunun ilk temas bölgesi olarak yaratılan boşluğu tıkamaktadır. Ayrıca çevresinin boşaltılmasından sonra tasarımda yaratılan çözülmüş düğüm noktasında bağlamından kopuk olarak yabancılaşacaktır.

Her şeye rağmen yıkılmış olan yapının ayak izi yeniden yorumlanarak korunmuştur. Bu iz üzerine bölgenin tanıtımına yönelik bir kentsel açık alan tasarlanmıştır. Merkez Bankası'na ait zemin kat izleri gösterge nesnesi olarak yeniden inşa edilmek üzere planlanmıştır. Böylece yapının izlerine ait kalıntılar imgesi ve tarihi bölge tanıtım nesnelerini çakıştıran iç içe geçmiş üç boyutlu zaman katmanları ile bir mekansal arkeolojik kolaj önerilmiştir. Bu kolaj bölgenin tanıtımı için araçsallaştırılmıştır.

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

BAĞLANTI KATMANI

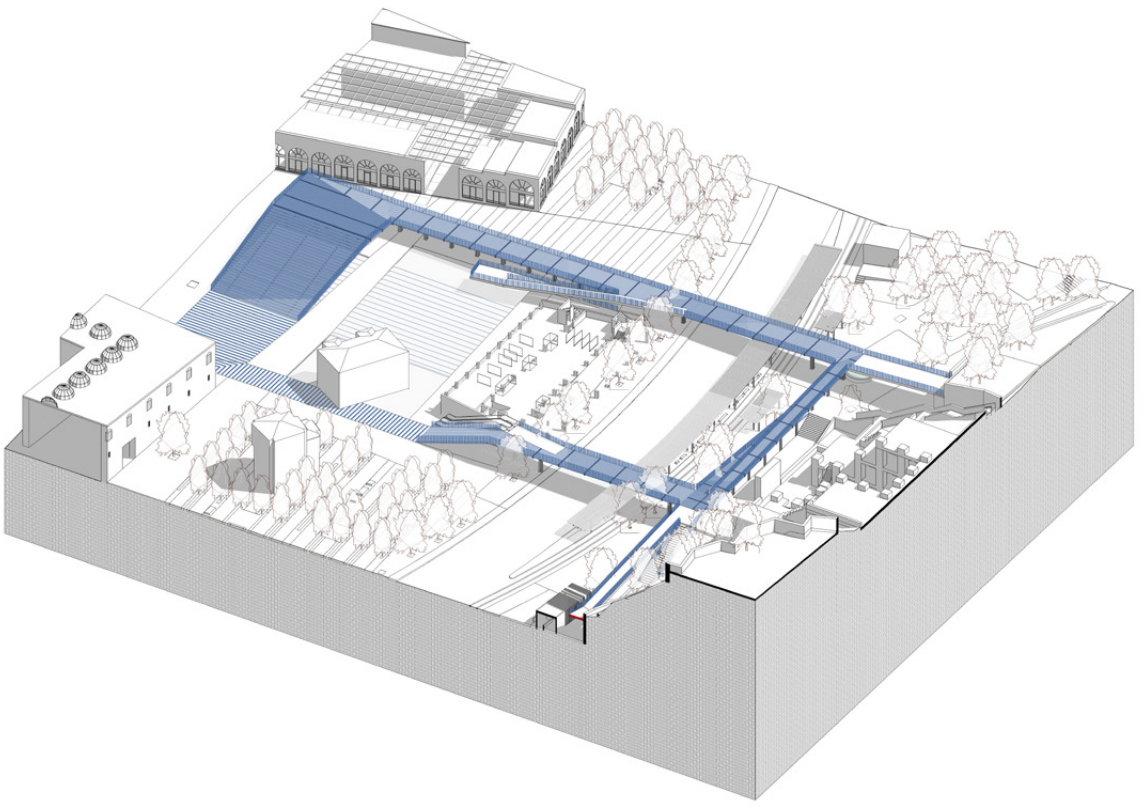

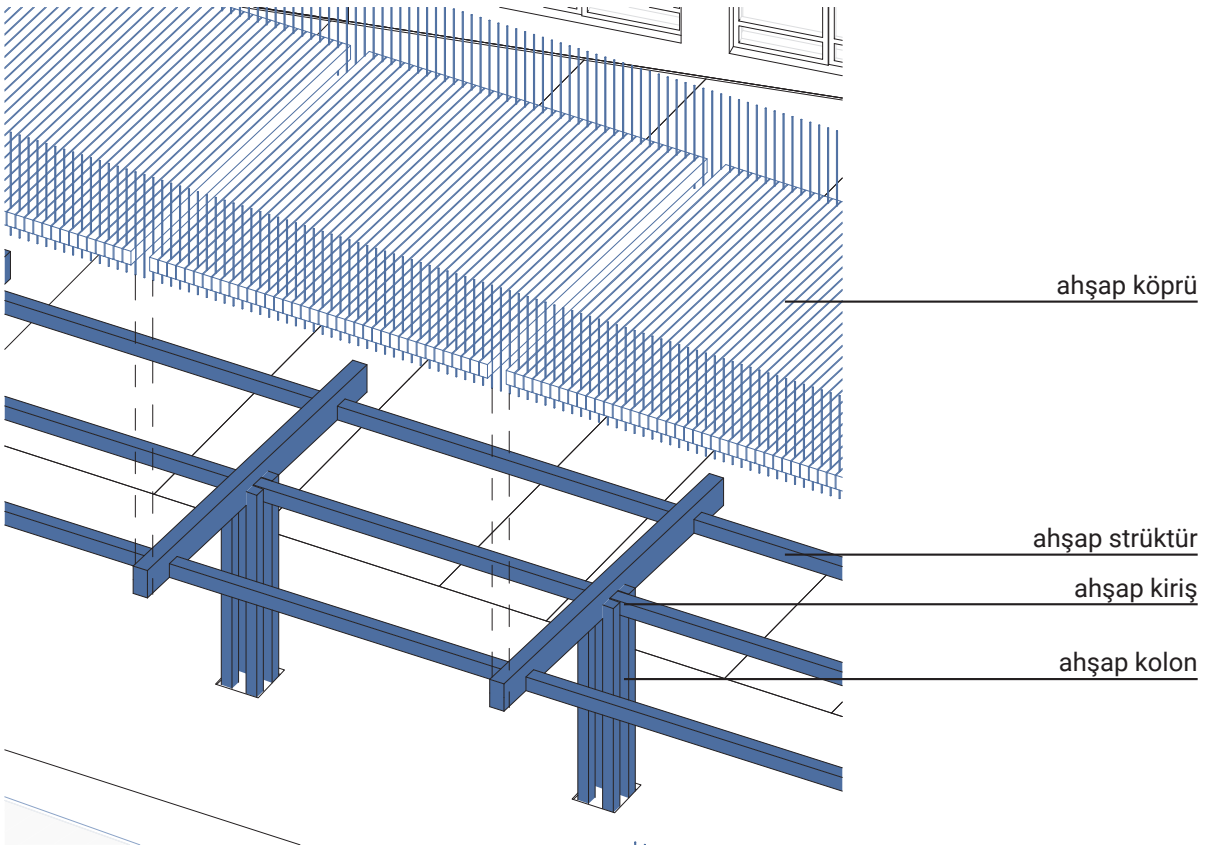

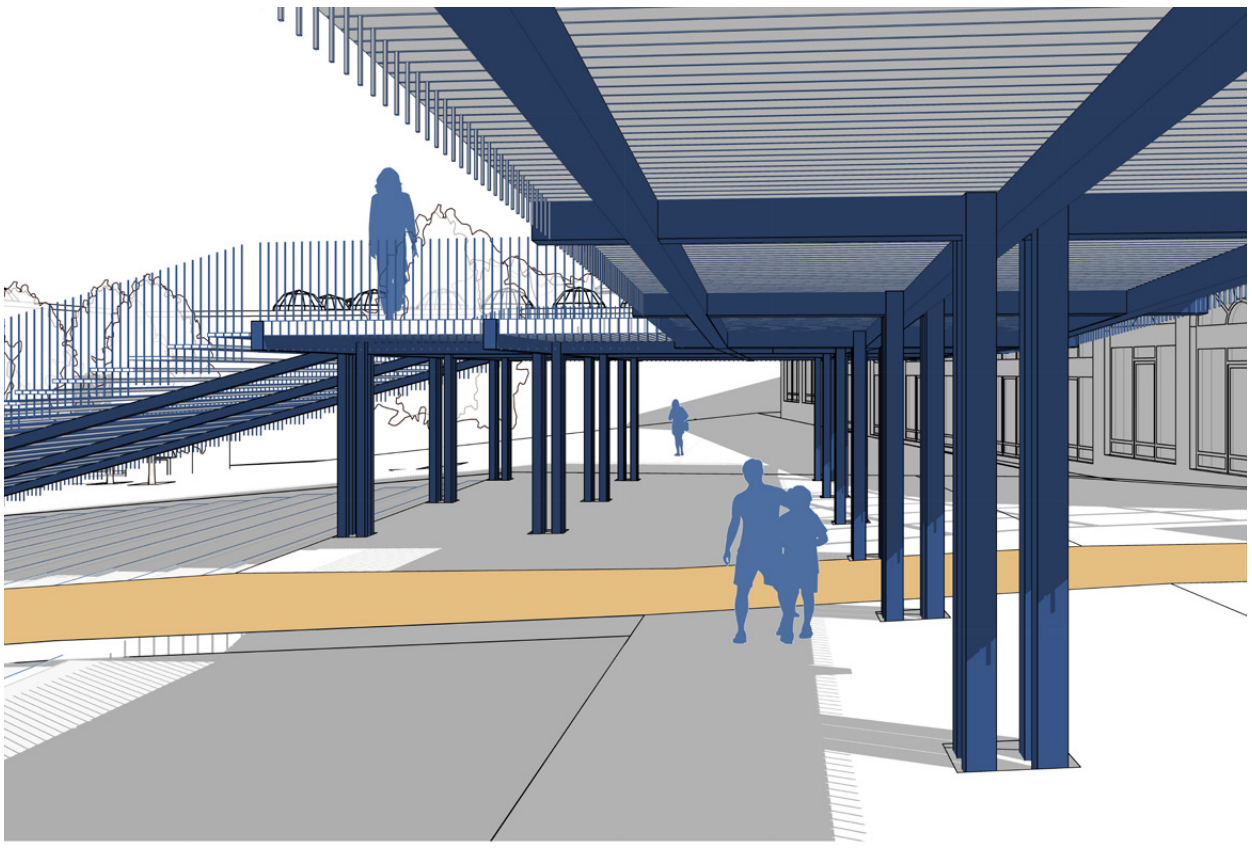

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

KENTSEL ARKEOLOJİ KOLAJI

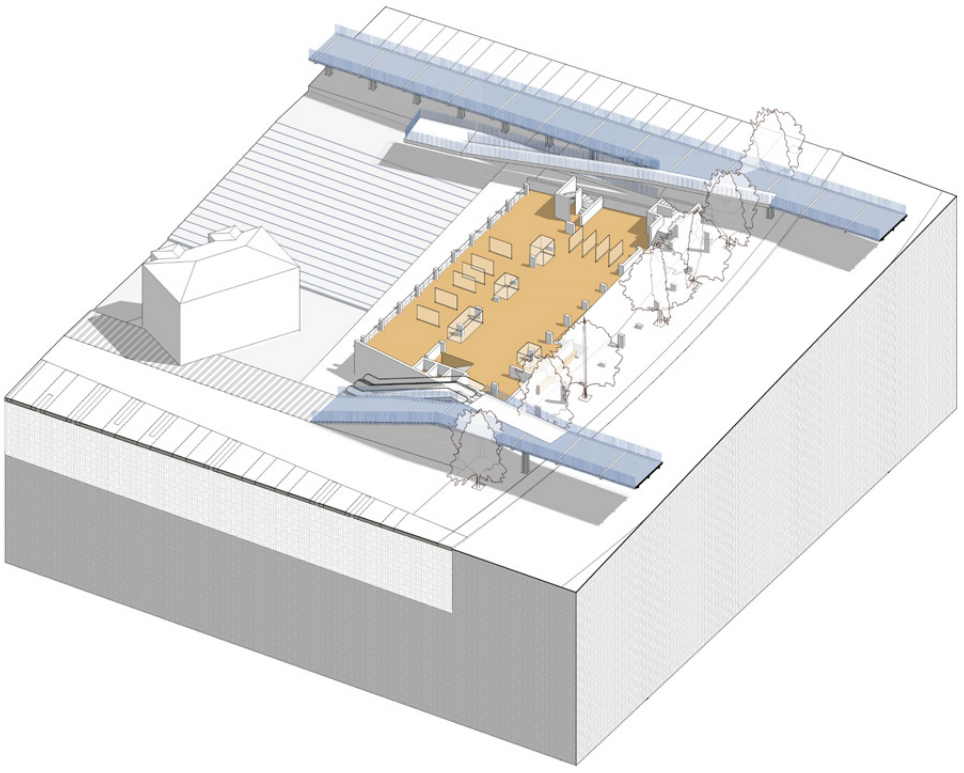

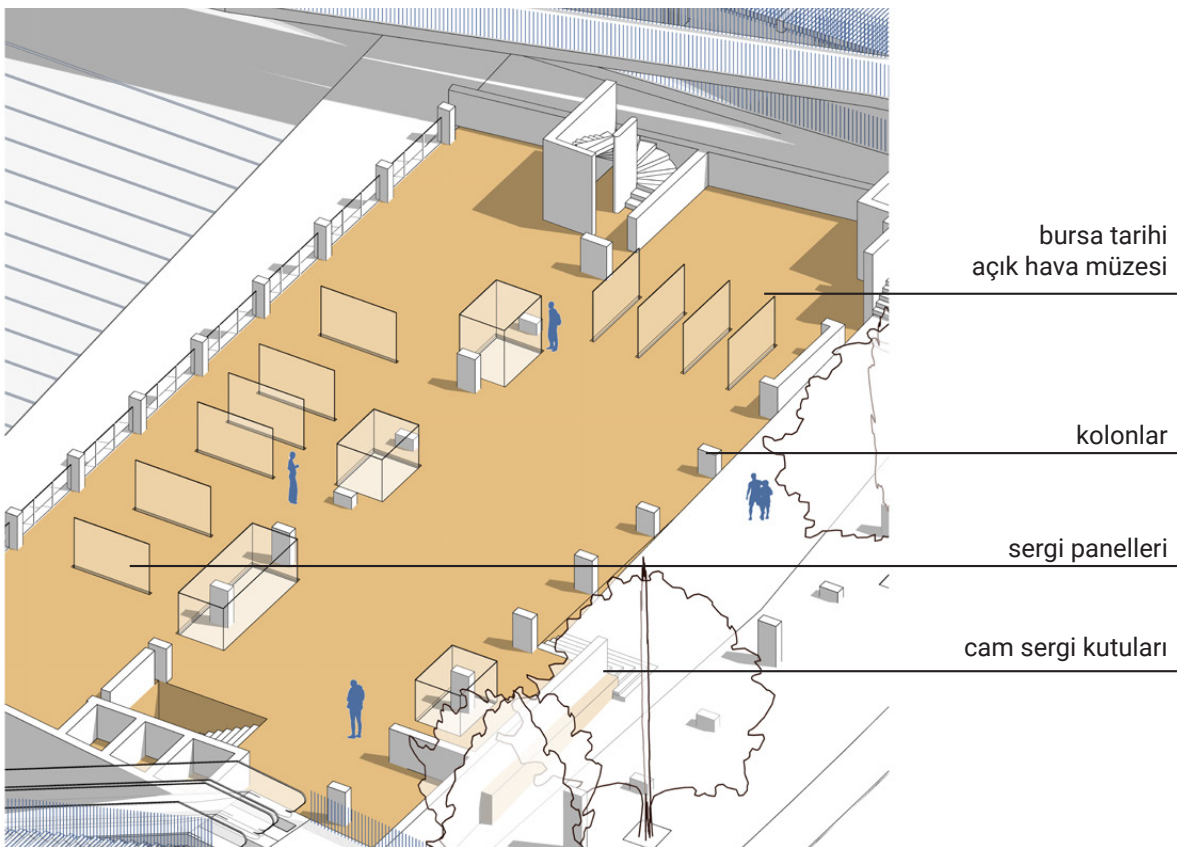

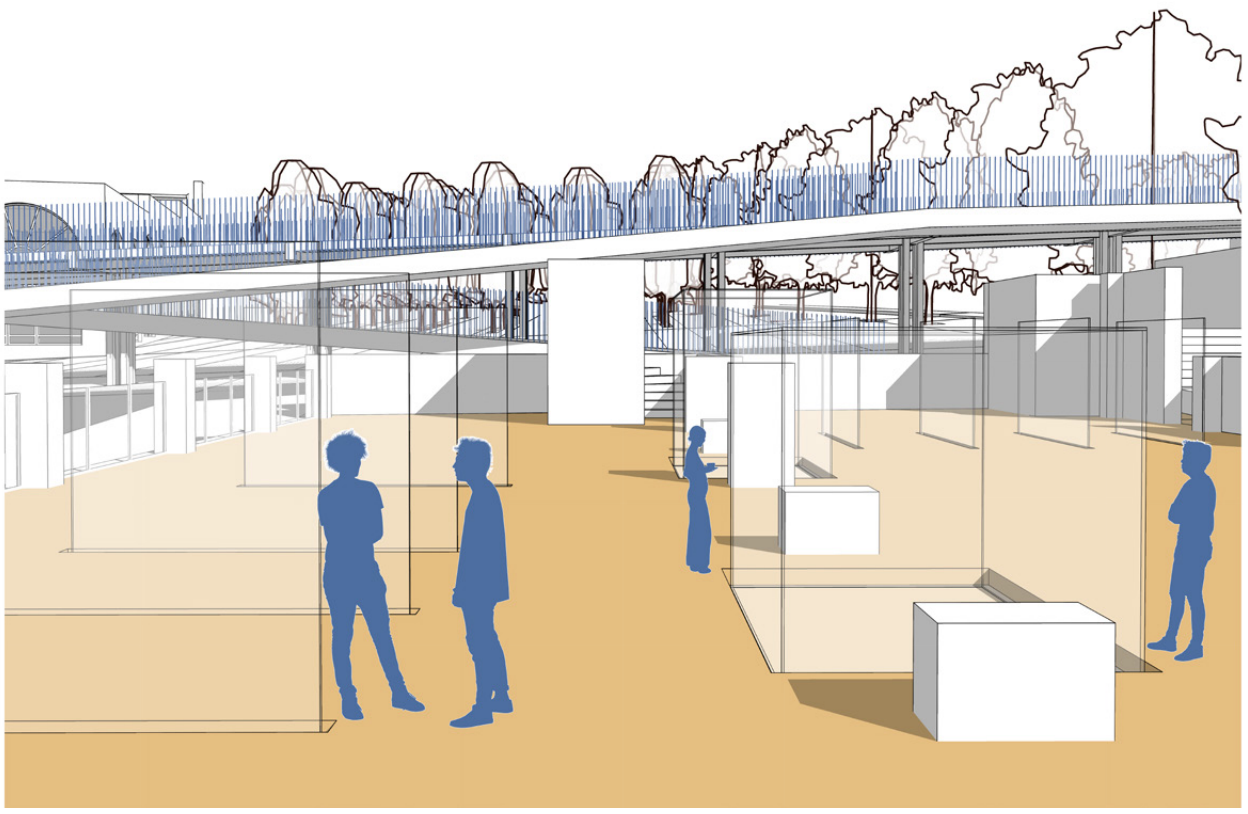

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

YEŞİL DOKU

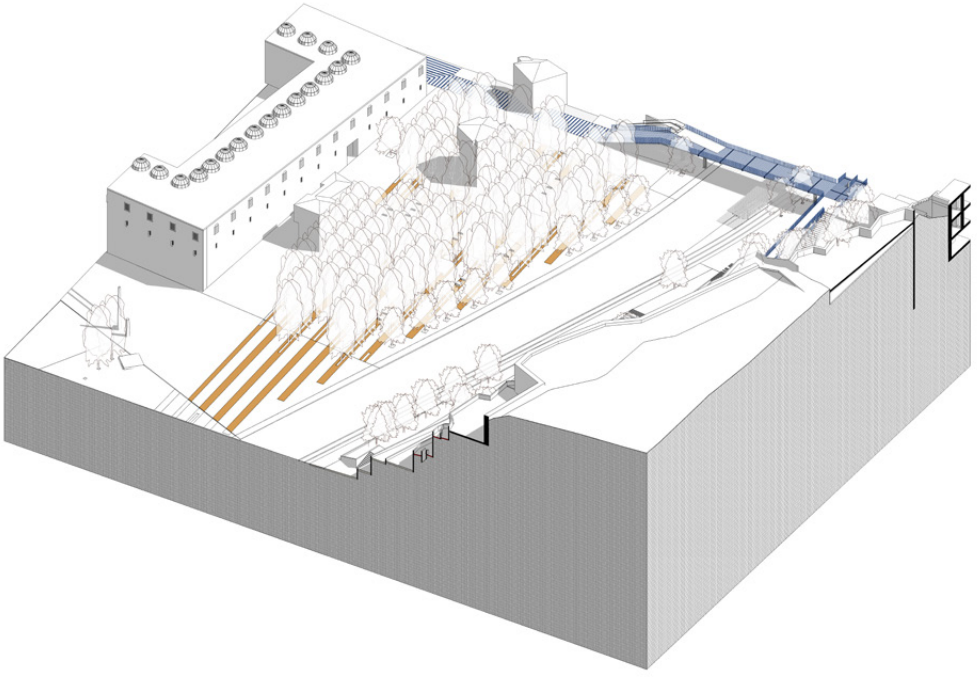

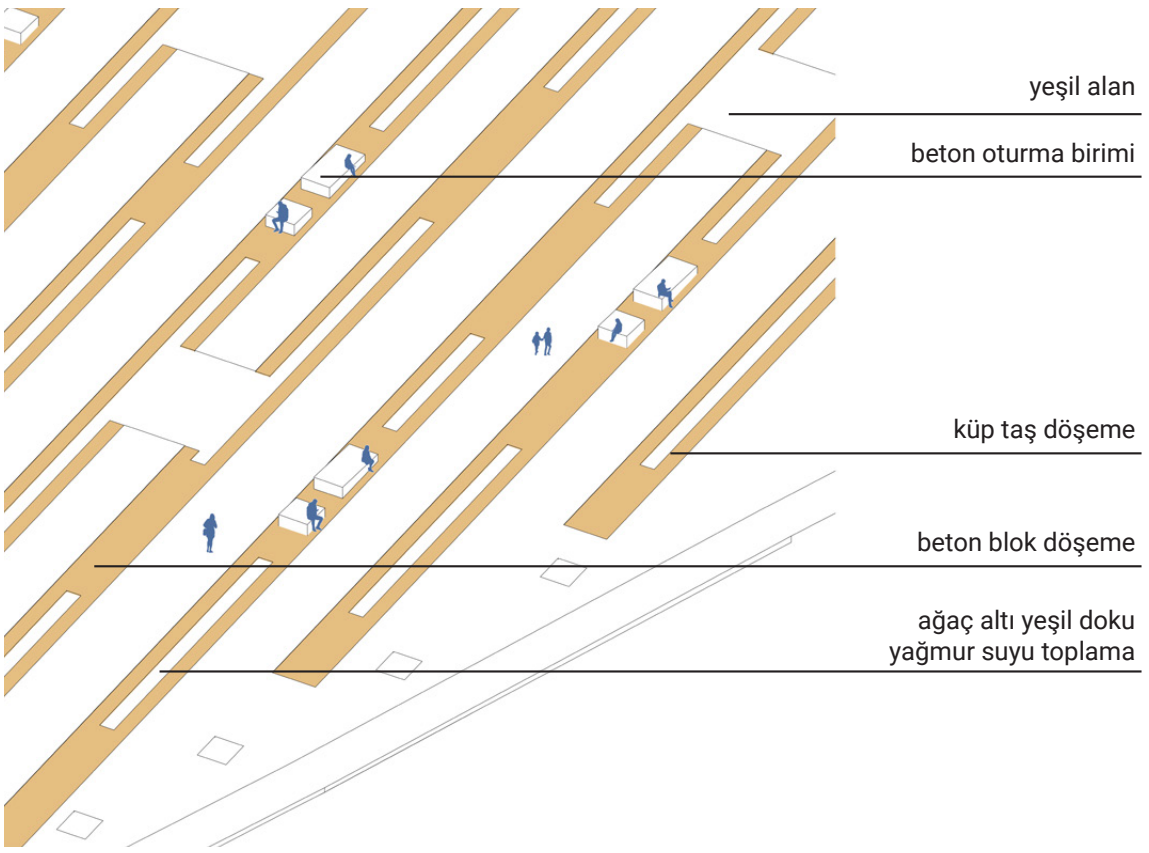

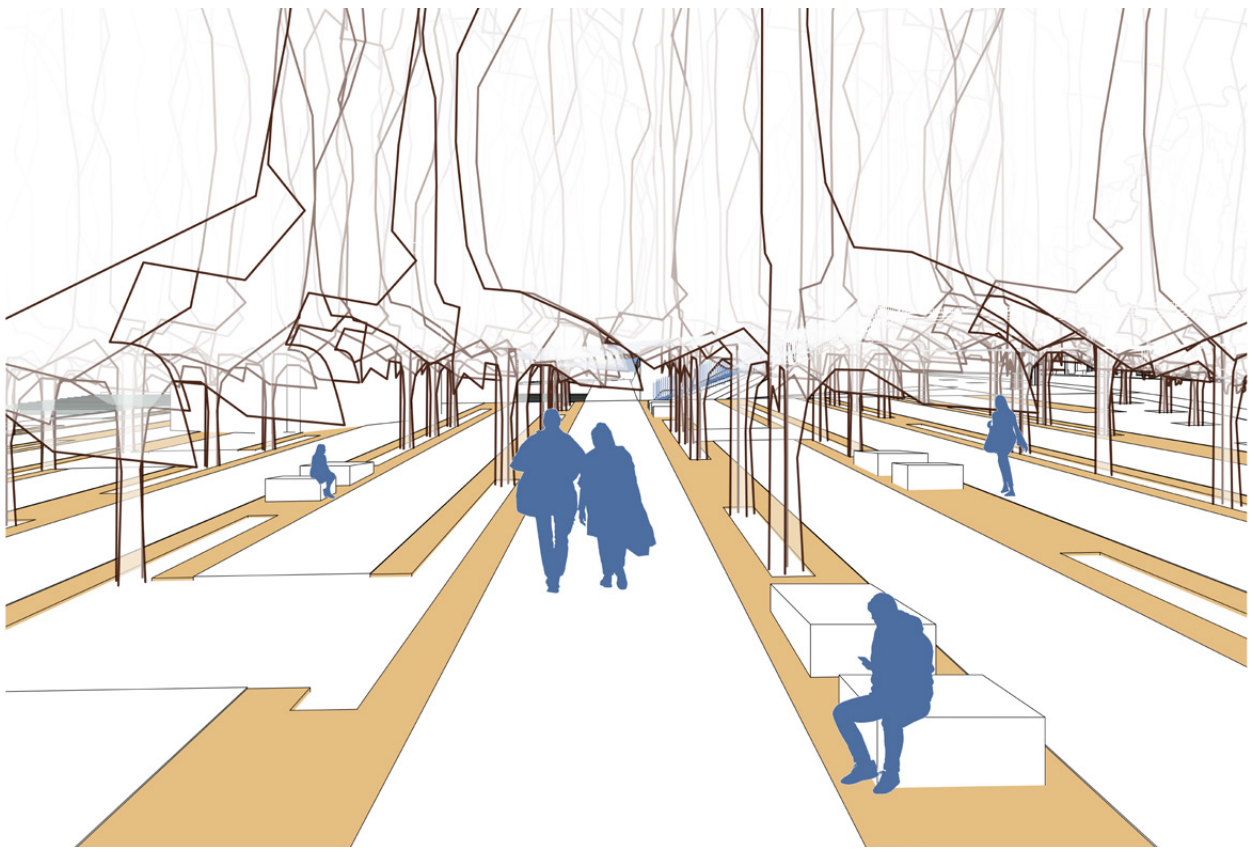

TASARIM STRATEJİLERİ | BÖLGESEL BÜTÜNLEŞME KATMANLARI

YEŞİL DOKU / SU

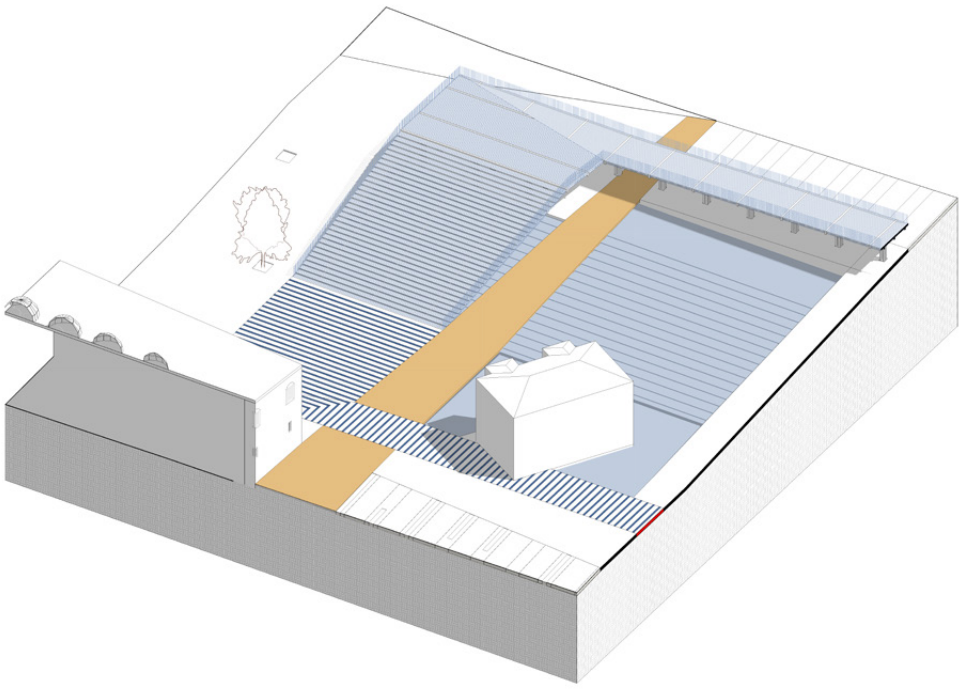

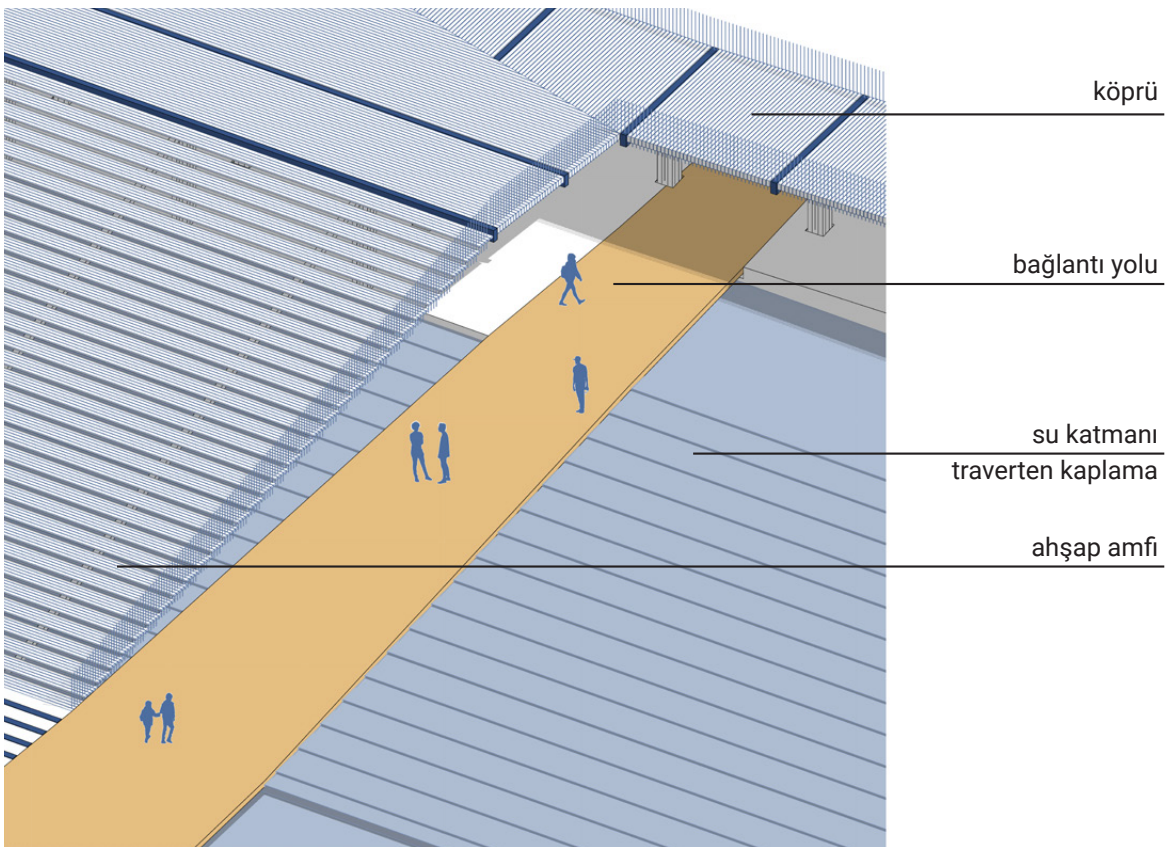

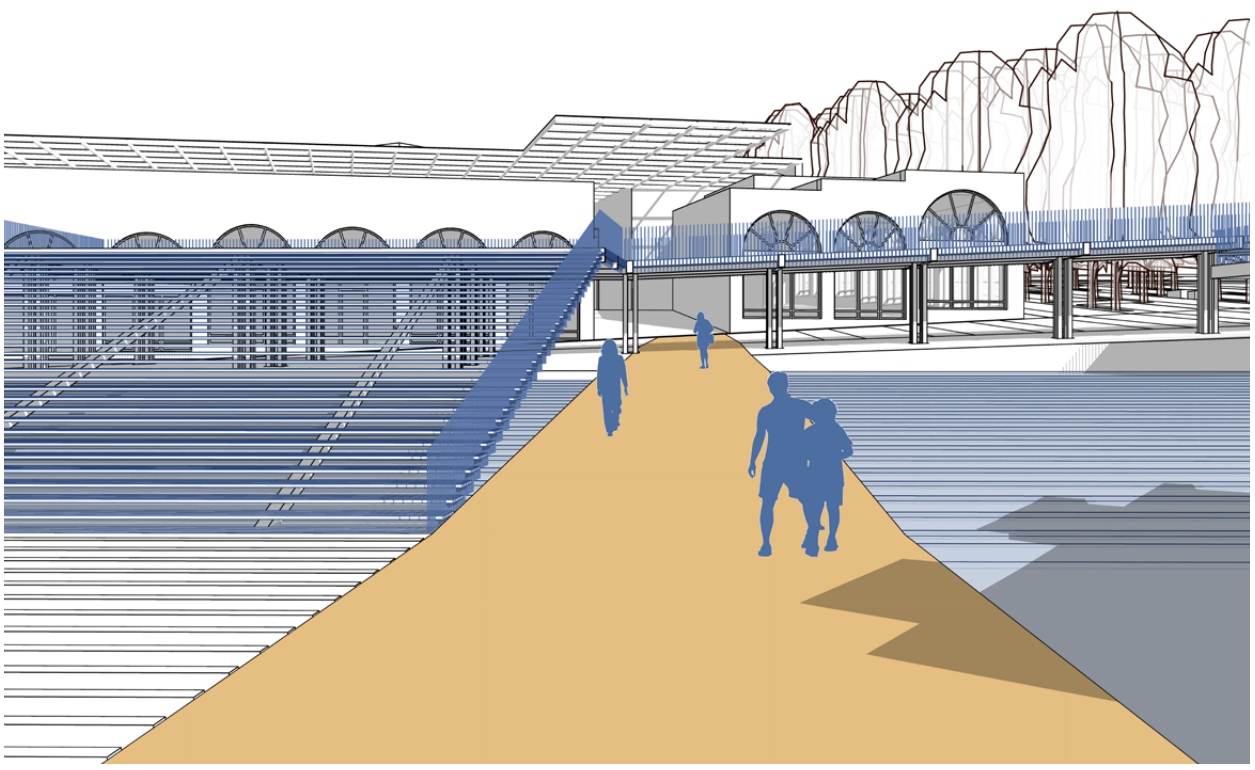

PEYZAJ STRATEJİLERİ

Bursa İli; Milli Parklar, Tabiat Parkları, Tabiat Anıtları, Tabiatı Koruma Alanları, Yaban Hayatı Koruma Geliştirme Alanları, Sulak Alanlar, Av Hayvanları Koruma ve Üretme Sahaları, Simgesel ve Görsel Değerler ile Doğal Öğeler, Sit Alanları, Orman Alanları gibi geniş ve zengin yelpazede doğal ve rekreasyonel peyzaj kaynak değerlerine ev sahipliği yapmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi yaşanan nüfus artışı, kentleşme süreci ve iklim değişikliği doğal kaynaklar üzerinde tahribatlara yol açmaktadır.

Günümüz Bursa'sında; çoğu Ulusal ve Uluslararası düzeyde Yasa ve Yönetmelikler ile korunan doğal kaynak değerlerini; eşsiz özellikleri ile UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmış Bursa Kültür Varlıklarını kent, kentli ve gelecek nesiller için korumak, koruma – kullanma dengesini gözeterek; farkındalığı artırıp daha canlı, daha kimlikli mekân yaratmak projenin ana hedefidir. Bu bağlamda, Kültür ve Tabiat Varlıklarını korumaya yönelik öncelikle Bursa'nın üst ölçekten gelen doğal kaynak değerlerini kentin iç kısımlarına koridorlar şeklinde sokmak, parçalardan oluşan yeşil alanları birbirlerine sistemli bir altyapı oluşturacak şekilde bağlamak birincil hedeftir. Bursa il bütününde kentin kuzeybatı-güneydoğu istikametinde uzanan Uludağ Milli Parkından gelen ekosistem değeri mevcut durumda yeşil koridor şeklinde Tophane yamaçlarında devam etmekte, Bursa Hanlar Bölgesi Çarşıbaşı yarışma alanında Cemal Nadir Caddesi boyunca devam eden binalar sebebiyle kesilmektedir. Bu binalar aynı zamanda yarışma alanında bulunan üstün evrensel değerlere sahip Kültür Varlıklarına ve çınar ağaçlarına da baskı oluşturmaktadır. Yarışma alanının sağlıksız ve tanımsızlaşmış olan bu durumdan kurtulması, Tophane yamaçlarından kentin içine sızan yeşil sistemin devamlılığının sağlanması ile mümkün olmaktadır. Önerilen proje ile; Hanlar ve Cemal Nadir Caddesi arasında konumlanan, modern döneme tanıklık eden eski binalar; bölgenin doğal ve kültür değerlerine duyarlı bütüncül bir planlama yaklaşım kararı ile kaldırılmış ve yayalaştırılmıştır. Ayrıca; Cemal Nadir Caddesinin ikiye böldüğü yarışma alanı; üstten yaya köprüsü ile bağlanarak; Proje alanının yakın çevresi bağlantıları güçlendirilmiştir. Böylece caddenin sağlıksız sınırlamacı durumu yerine üst kotta (+4.80 m.) güvenli yaya, engelli ve yaşlı erişimlerinin sağlandığı, kentin gözlemlenmesine olanak veren (Kent Surları ve Hanlar Bölgesi), turistin kendini alanda konumlandırabildiği, Bursa'nın eşsiz peyzaj değerlerinin farkına varıldığı (Çınarların ve Su Kaynaklarının Bursa'nın birer kimlik öğesi olduğu) bir yaya köprüsü önerilmiştir. Öneri Proje ile; Tophane Bölgesinden gelen yeşil sistem yol kotunda bütüncül park ve açık alan sistemi ile bütünleşirken, üst kottan gelen yaya yolu sayesinde yaya erişimi güvenilir bir şekilde sağlanmaktadır.

Önerilen proje ile Uludağ Milli Parkı'ndan kesintiz bir şekilde alana ulaşan yeşil koridor, kent için biyolojik çeşitliliğin artırılması, hava ve su kalitesinin iyileştirilmesi, yağış suyu yönetimi, kentlinin sağlığının ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesi gibi birçok fayda sunmaktadır. Bu sebeple; bu proje sayesinde önerilen yeşil ağın ileriki safhalarda iyileştirici bir hareketle tüm kentte devam etmesi amaçlanmakta ve diğer kuzey-güney istikametindeki koridorla birleşmesi hedeflenmektedir. Böylelikle şehirde yayanın, bisikletlinin ve elektrikle çalışan kamu ulaşım modlarının öncelik verildiği akıllı bir iklim modeli yaratılması hedeflenmektedir.

Tarih boyunca 'Yeşil Bursa' olarak anılmasının yanı sıra 'Su Şehri' olarak da anılan Bursa ili sınırları içerisinde çok sayıda yeraltı ve yerüstü su kaynağı bulunmaktadır. Soğuk, sıcak, mineralli (maden) su başlıkları altında toplanabilecek bu kaynaklar ülkemiz genelinde ticari amaçla ambalajlanmış çok sayıda içme suyu kaynağı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca, halen bulunan sıcak su kaynakları sayesinde Termal Turizmine büyük katkısı vardır.

'Su' peyzaj bileşeninin Bursa için farklı anlamı olduğunun aktarılması, İslam Meydan ve bahçelerinin vazgeçilmez unsuru olması yarışma alanında su elemanının kullanılmasını vazgeçilmez kılmıştır. Su havuzu ve zemin kotuna traverten bloklar üzerinden akarak gitmektedir. Öte yandan, havuzdan çıkan suyun ses faktörünün insan düşüncesi ve psikolojik huzura ermesinde önemli rolü bulunmaktadır. Ayrıca; alanda kent mobilyası olarak su çeşmeleri tasarlanmıştır. Bu çeşmelerden; değişik kaynaklardan getirilen mineralli suların tanıtımı yapılmaktadır. Böylece, Bursalılar ve Bursa'ya gelen turistler farklı su kaynaklarının minerallerinin tat aralığını deneyimleyebildikleri, sadece Bursa'ya özgü kent mobilyaları tasarlanmaktadır.

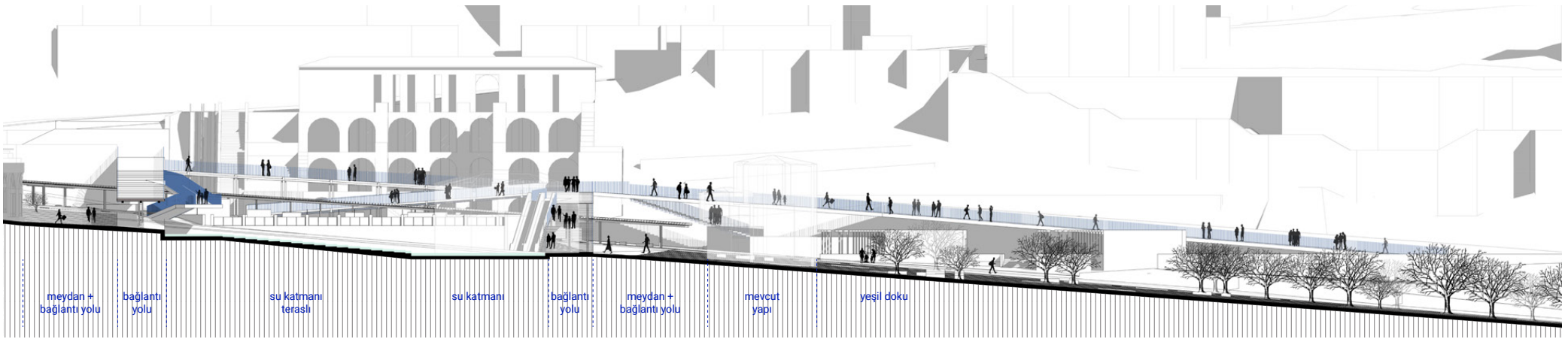

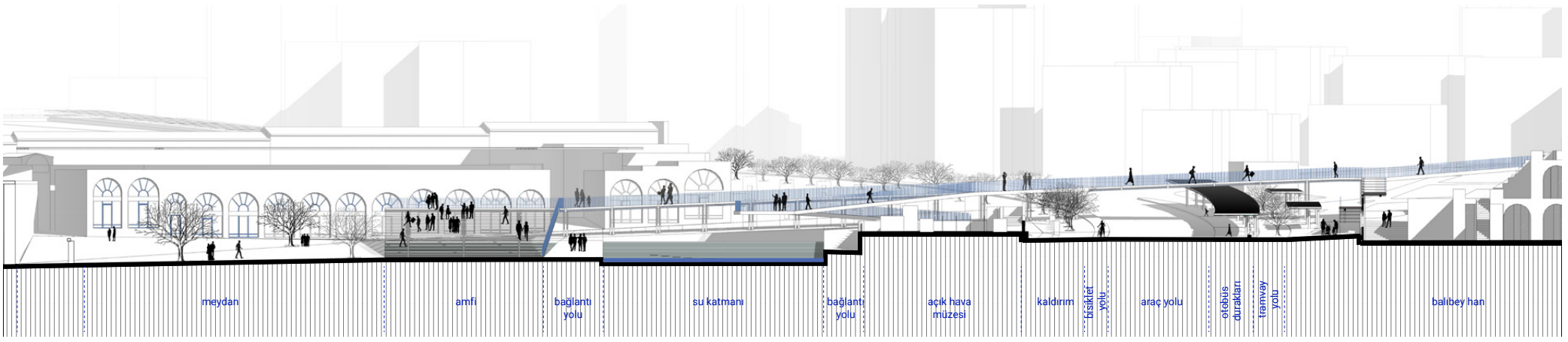

İslam Bahçelerinde cennet tasvirlerinde yer alması sebebiyle gölgeye yer verilmektedir. Gölge mekânları da çınar ağaçlarıyla oluşturulmaktadır. Yarışma alanı içerisinde yapılan kamulaştırma sayesinde; mevcutta bulunan çınar ağaçları artık gölgesi altında oturulabilen dingin, bir o kadar canlı dinlenme alanlarına dönüşmüştür. Ayrıca, bu alana tek tür 'Acer saccharinum' diğer adıyla şeker akçaağacı dikilmiştir. Bu ağaç türünün seçilmesinin nedeni, mekânsal ve zamansal değişimin gözlemlenmesidir. 21. Yy da dikilen akçaağaçların, geçmiş dönemde dikilen çınarlardan farklı seçilmesi bilinçli bir karardır. Yaprak formu çınar ağacı yaprak formuna benzeyen, renk değişimleri zamansal değişimi daha çok belli eden ağaç türüdür.

Su kaynakları açık alan tasarımlarının önemli öğesi olduğu kadar, ekolojik dengeyi sağlayan en önemli doğal değerlerdir. Kentlerde geçirimsiz yüzeylerin fazla olması ve suyun doğal akış sisteminin değişmesine, su döngünün kesintiye uğramasına, yer altı ve yerüstü su kaynaklarının beslenememesine yol açmaktadır. Bu nedenle, alanda devirdaim su havuzunun olmasının yanısıra meydan boyunca aralıklarla devam eden yağmur bahçeleri yer almaktadır. Bu yağmur bahçelerinde de, yarışma alanındaki çınar, akçaağaçlarla ve kültürel değerlerle uyumlu renge bürünebilecek Carex milk chocolate bitkisi kullanılmaktadır. Böylelikle yol ve kaldırımlardan gelen yağış suları ve yüzey akış suları bitki şeritleri sayesinde kontrol altına alınmaktadır.

Dünya piyasasında bilinen çok sayıda mermer ocağı bulunmaktadır. Bu sebeple proje alanında hem yerel olması hem de tarihi sit alanındaki kültür varlıklarını birer mücevher gibi ortaya çıkartması sebebiyle traverten kullanılmıştır.
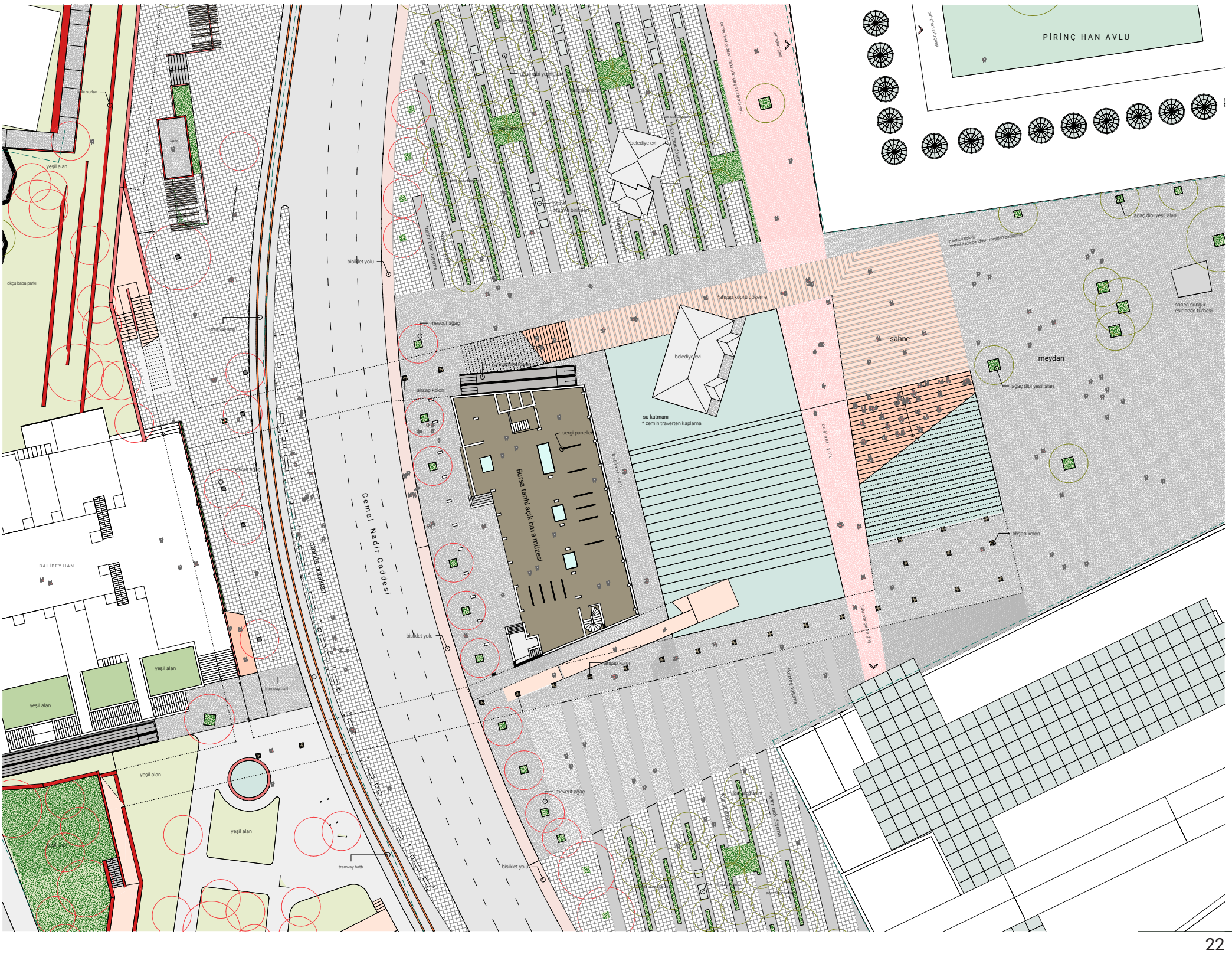
Proje ile birlikte, UNESCO Dünya Miras Alanında Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunup, farkındalıklarının artırıldığı, yaratılan yeşil koridorla sadece Hanlar Bölgesi Çarşıbaşı'nın değil aynı zamanda Kent Surlarının ortaya çıktığı, Turizmin desteklendiği, akılcıl, bütüncül, karbon pozitif, sürdürülebilir politikalarla ve estetik zarif dokunuşlarla Su ve Yeşil Şehri olduğunu yeniden hatırlatan, yayayı önceliğine alan, çınar gölgelerinin bina aralarında tanımsız mekanlarda değil de insanları altına aldığı, kucakladığı kamusal bir mekan yaratılmıştır.